

Mr. J. Rugienius
19235 Newverland Ave.
Detroit, Mich. 48219

INDEPENDENT LITHUANIA

LITUANIE INDEPENDANTE

Montreal • 1972. IV. 12 • Nr. 1292

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

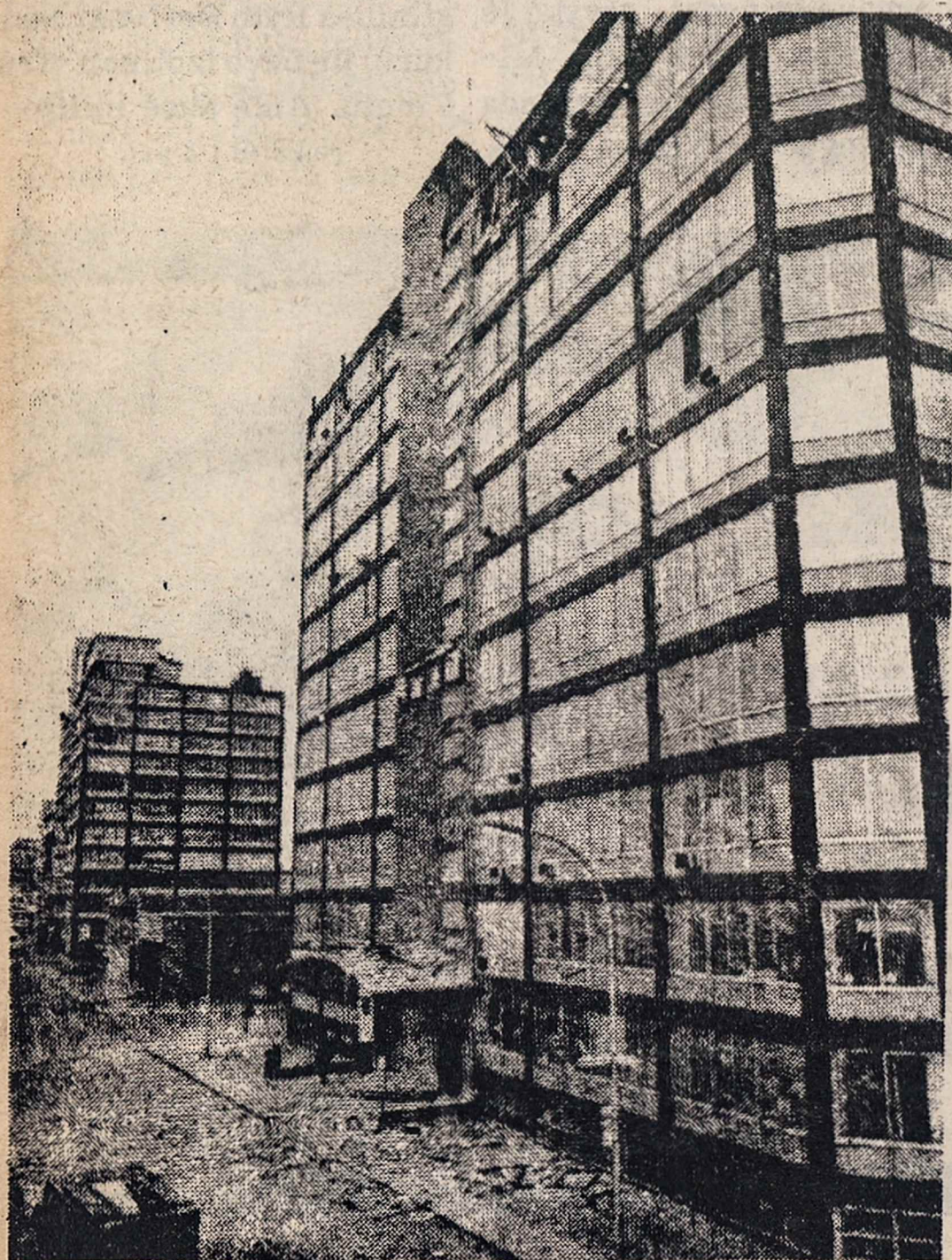
SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

BOMBA KUBOS TVIRTO- VĖJE MONTREALYJE

Metropolitain bulv. E.
No 3737, 12-tame aukšte,
kur yra įsikūrusi Kubos
prekybinė misija, 4-tą ba-
landžio m. anksti rytą
sprogo labai galinga bom-
ba. Namui ir įrengimams
padaryta daug nuostolių.
Vienas Kubos misijos na-
rųs, Sergio Perez 25 m.
amž. (Paveiksle matome
jonemenko kalibro revol-
verį su įrašu "Sergio").

Per kelias minutes atvyko į vietą uniformuota Montrealio policija, kadangi elevatorius buvo sugadintas, tai reikėjo panaudoti laiptus. 12 aukšte

policeininkus sutiko ginkluoti kubiečiai, kurie, nežiūrint policijos uniformų ir identifikacijos, neleido policininkams įeiti į patalpas. Tik, atvykus policijos pastiprinimams, galėjo būti pradėtas vietoje ištyrimas galimam atentato išaiškinimui, kaip to reikalauja įstatyminė procedūra. Ir tai policija turėjo panaudoti "diplomatine" jėgą, kad nuraminti besipriešinančius kubiečius. Septyni rasti vietoje asmenys turėjo būti surašinti rankom atgabinti į policijos būstinę tardymui. Prieš jų areštą, jie pasi-stengė sudeginti kai kuriuos dokumentus, o viena moteris pašalina kelnes

V. JURKŪNAS

ir identifikācijas Sergio Perez, kuris žūvo (kaip praneša Le Journal de Montreal, balandžio 5 d.). Misijos būstinėje rasta ištisas arsenalas visokio kalibro ginklų (Žiūr. nuotrauką!). 6 kūbiečiai buvo patraukti teismo atsakomybėn už pasipriešinimą policijai atlikti įstatymais numatytas pareigas, o 3 iš jų dar ir už nelegalų ginklų laikymą (krim. kodeksas 91-16 straipsnis).

Kanados užsienio reikalų ministerijos atstovas pareiškė Kubos ambasadoriui, kad nei diplomatinis, nei konsuliarinis imunitetas nesuteikia užsienio atstovybės tarnautojams turėti neužregistruotus ginklus.

Tačiau, nepaisant to, Federalinė Kanados valdžia pareiškė savo apgalvestavimą del Montrealio policijos įsiveržimo į Kubos prekybinės misijos patalpas, ir delto atsiprašė, kartu pareikšdama,

Nukelta į 2 psl.

Quebec'o provincijos parlamentas panaikino buvusią ikšiol parlamento nariams prievolę – prisiekti ištikimybę anglų karalienei, kuri pagal dabartinę Kanados konstituciją BNA – Britų Šiaurės Amerikos Aktas (British North American Act) – yra ir Kanados karalienė.

Kaip ir buvo galima laukti, federalinio parlamento narys ir buvęs konservatorių šefas, J. Diefenbaker'is, pakėlė dėl to didžiausią triukšmą. Jam monarchija yra viskas. Atsisakymas prisiekti karalienei, pagal Diefenbaker'į yra nusikaltimas prieš konstituciją netik Quebec'o provincijos, bet ir Ottawa'os federalinės valdžios. P. E. Trudeau, kuris nesiima priemonių sudrausti Quebec'ą – tuč tuojaus atstatyti senąją tvarką.

Tos, britų parašytos ir Kanadai primastos, konstitucijos – BNA – panaikinimas ar bent pakeitimas yra jau senai pribrendęs reikalas. Nepriklausoma Kanados valstybė turi turėti savo tautinę

konstituciją. Tai yra tikras paradoksas, kai dabar čia Kanadoj kiekvienas pačio gyvenimo iššauktas svarbus pasikeitimas turi būti Anglų parlamento patvirtintas, jei tai nėra numatyta tame BNA – akte. Net atsisakymas nuo to BNA akto, turi būti aprobuotas Anglų parlamento!

Jau senai čia Kanadoj keliamas klausimas, turėti tikrai savo pagrindinį valstybės įstatymą – konstituciją. Tuo reikalu jau buvo sušaukta ir keletas konferencijų, tik vis atskiros Kanados provincijos negali tarp savęs susitarti. O vėl pagal tą BNA – Britų Šiaurės Amerikos Aktą – visos Kanados provincijos turi sutikti tą aktą panaikinti arba pakeisti pagrindiniai, parašant visai naują, tikrai savą, Kanados konstituciją. Gaunasi lyg užburtas ratas.

Atrodo, kad ir aukščiau minetas Quebec'o provincijos parlamento nutarimas – panaikinti savo nariams priesaiką karalienei – gali atsidurti konstituciniame teisme. J. V.

Nobelio premijos laureatui rašytojui A. Solženiciniui jau dveji metai bandoma kaip nors įteikti premiją: diplomą ir aukso medalį. Pinigai padėti banke Europoje, ir jo sūnus, kuriam dabar tik vieneri metai, sulaukęs 21 m. galės tuos pinigus atsiimti.

Iki šiol premijos ceremonijų nepasisėkė įvykdyti todėl, kad Maskvos švedų atstovybė nenori įsikišti dėl galimų nesusipratimų su sovietų valdžia.

A. Solženicino bute, kaip buvo projektuojama, neįvyko todėl, kad sovietų valdžia nedavė leidimo įvažiuoti Nobelio premijų sekretoriui dr. K. Gervai, kuris turėjo premiją įteikti.

Pagaliau pats laureatas prašo premijos įteikimą atidėti tolimesniam laikui ir jeigu jis nesulauks premijos įteikimo, paves testamentu įteikti premiją savo sūnui.

A. Solženicinas pasikalbėjime su Vakarų žurnalistais, apkaltino sovietų valdžią, kad jis esąs persekiojamas, diskriminuojamas ir stengiamasi jį uždusinti. Jis pats ir jo draugai persekiojami, jo butas išraizgytas elektroniais aparatais, klausomas ir jam neleidžiamas įėjimas į bibliotekas, taip reikalingas rašant jam knygas.

Nepriklausoma Lietuva

*Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyalte au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!*

LEIDĖJAS – NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje – \$7.50, visur kitur – \$8.00. Rėmėjo prenumerata – \$12.00. Adreso pakeitimas 25 ¢. Atskiras numeris 25 ¢. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKČINIS KOLEKTYVAS: J. Viliušis, E. Kardelienė, L. Girinis-Norviša, J. Šiaučius, J. Gedvila, P. Klezas.

Trumpai

● Saugumo sumetimais, išvaikė. Mitinge buvo reikalaujama, kad valdžia išleis žydus išvažiuoti iš Sovietijos.

● Čekoslovakijos vakarų Bohemijoje buvo suareštuoti 107 čekai. Kratos metu surasta ištisi ginklų sandėliai. Matyti, čekai rengiasi naujoms laisvės kovoms – vėl išsilaisvinti iš raudonųjų vergijos.

● JAV pripažino Bengladešo valstybę de jure ir pažadėjo 35 mil. dolerių pagelbos.

● Pranešama, kad Maskvoje prie vyriausios sinagogos, po pamaldų, įvyko mitingas, kuriame dalyvavo ir žydai, atvykę iš Lietuvos ir Latvijos. Miliacija leidusi visą valandą 6 metų. Anie pusė milijonų mitinguoti. Vėliau visus

● Velykų švenčių proga buvo suteikta galimybė Vakarų Berlyno gyventojams aplankyti savo draugus ir gimines Rytų Berlyne, nuo kurių jie buvo izoliuoti virš 6 metų. Anie pusė milijonų mitinguoti. Vėliau visus

Atkelta iš 1 psl.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

kad policija veikė bona fide. Beto Ottawa paprašė Quebec'o provincijos, kad ši nutrauktų Montrealyje iškeltas kubiečiams bylas dėl pasibriešinimo teisėms policijos veiksmams ir dėl nelegalaus ginklų laikymo.

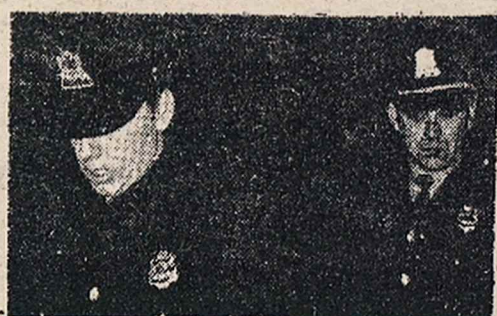
Tuo tarpu Quebec'o provincijos teisingumo Ministeris, Jerome Choquette, visai teisingai pareiškė, kad Montrealio policijos atliktas darbas, sąryšyje su bombos atentatu prieš Kubos prekybinę misiją, yra visai patenkinamas, ir nei vienas paprastas policininkas, nei jo viršininkas, nebus apkaltintas.

Atsakomybėn traukiami šeši prekybos misijos kubiečiai, kurie trukdė Montrealio policijai atlikti įstatymais numatytus tyrimus. Ministeris dar pabrėžė, kad jei galima

kalbėti apie pastebėjus žiaurumus, tai tik ne iš mūsų policijos pusės, bet daugiau iš pusės pačių kubiečių.

Reikia manyti, kad Kanada atsiprašė, užmerkė akis prieš faktus, tik gerų prekybinių santykių dėliai. Taigi – pinigai! Kanada eksportuoja į Kubą kasmet apie už 50 milijonų dolerių įvairių savo gaminių, o importuoja tik už 11 milijonų dolerių.

Bombos atentato šaltiniai dar neišaiškinti, nežiūrint didelių pastangų atitinkamų valdžios įstaigų.

Policija įvykio vietoje

Rastieji ginklai

TRUMPAI...

no Vakarų Berlyno gyven-tojų pasinaudojo ta proga irgi tik su specialiais tam tikslui leidimais. Garsio-joj Berlyno sienoj (gėdos siena!) buvo atidaryti 9 perėjimo punktai. Rytų berlyniečiai buvo laimingi ne tik sulaukę iš Vakarų Berlyno savo artimųjų, bet ir džiaugėsi jų dovanomis. Sienos laikinas atidary-mas, matomai, buvo so-vietinio okupanto dovana – kanclerio Brandto pasira-šytos su Maskva sutarties dėl Vakarų Berlyno, pa-sekmė.

Tų vizitų ta pati proce-dūra galios ir Sekminių šventėms, gegužės 21 d.

Rytų Berlyno gyventojai visvien neturi teisės pe-reiti į Vakarų Berlyną. Okupantas žino, kad dau-gumai išleistųjų jau niekad atgal negrįžtų...

TŪKSTANTIS DOLERIŲ DAILININKŲ KONKURSUI SIMOKUDIRKOS TRAGEDIJAI ATVAIZDUOTI

1. Gydytojų korporacija "Fraternitas Lithuanica" skiria 1000 dolerių premi-ją dailininkų konkursui Si-mo Kudirkos tragedijai at-vaizduoti meno kūriniais, kuriais būtų išreikšta Si-mo nelaimingas šuolis į laisvę, jo gražinimas tė-vynėn, kalėjimas, teismas, jo ir jo šeimos tolimesnis likimas bei atmetimas bet kurios pagalbos iš laisvo-jo pasaulio.

Menininkams paliekama pilna laisvė pasirinkti vie-ną ar kitą epizodą iš mi-nėtos tragedijos.

2. Konkurse gali dalyvau-ti dailininkai iš viso pa-saulio ir jie gali pristatyti kelis savo kūrinius. Kūry-bai jie gali naudoti tapybą, mozaiką, skulptūrą, grafi-ką bei kitas meno išraiš-kos formas. Meno kūrinių dydis nėra apribotas.

3. Meno kūriniai kartu su slapyvardžiais vokuose pristatytini į Jaunimo cen-trą, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, ne vėliau kaip š. m. lap-kričio mėn. 18 d., numa-tomai parodai Jaunimo metų užbaigimo proga.

4. Sudarytoji menininkų jury komisija parodoj įvertins kūrinius ir, esant reikalui, tūkstantinę pre-miją galės padalinti dviem ar net trim premijom. Ne-sant premijuotinų kūrinių, jury komisija konkursą galės pratęsti bei atidėti vėlesniam laikui.

5. Vokai suslapyvardžiais atidaromi jury komisijos tik po kūrinių premijavi-mo. Dailininkai savo kūri-nius galės atsiimti, par-duoti ar dovanoti tik paro-dai pasibaigus.

6. Gyd. Korp! "Fraterni-tas Lithuanica" pasilieka sau pirmenybę premijuo-tus kūrinius įsigyti ar juos dovanoti lietuvių meno ga-lerijoms bei įstaigoms.

Centrinė Valdyba

Mieili lietuviai, dar 100 000 protesto parašų nesa-mesurinkę – trūksta apie 15 000. Taigi, Amerikos Lietuvių Taryba prašo vi-sus, kurie dar nesugraži-no peticijas, kuo greičiau prisiųsti jas ALTui, 2606 West 63rd Street, Chicago, Ill., kad galėtumėm pilną 100 000 skaičių parašų įteikti Prezidentui Nixo-nui. ALT Informacija

● JAV pripažino Ben-gladeš suverenine nepri-klausoma valstybe ir tęs pagalbą atstatymui su-griauto nuo karo krašto.

● Ispanijos kalnuose rastas žmogus, kuris ma-žu vaiku buvo paliktas vi-sai vienas kalnuose ir ten užaugo.

Atsiradęs civilizacijoje, bijojo miegoti lovoje, bet su malonumais surūkęs pir-mąją cigaretę.

● Los Angeles, kur da-bar vyksta SSSR paroda, muziejuje, prie įėjimo, sprogo bomba. Spėjama, kad tai žydų darbas.

● Buvusis prezidentas Johnson, turėjęs 1955 m. sunkų širdies priepuolį, šiomis dienomis vėl pagul-dytas ligoninėn širdžiai sunegalavus. Sveikatos stovis esąs patenkinamas.

● Danijos valdžia papra-šė atšaukti iš Kopenhagos sovietų atstovybės 3 tar-nautojus, kadangi yra tik-rų įrodymų, kad jie šnipi-nėja.

J. LIPSKIO ĮPĖDINIAMS
Prieš II Pasaulinį karą Amerikoje mirusio Jono Lipskio palikimas atiteko Lietuvoje gyvenančiai se-seriai Joanai Jankauskie-nei-Domeikienei. Keli tūkstančiai dolerių yra už-silikę Amerikoje, į kuriuos turi teisių pati Joana Do-meikienė arba jos vaikai: Karolis Jankauskas, Kris-tina Jankauskaitė ir Ričar-das-Albinas Domeika.

Spėjama, kad pastarieji gyvena JAV-bėse ar Kana-doje.

Paminėtieji arba apie juos žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generali-niam Konsulatui Niujorke: Consulate General of Li-thuania, 41 West 82nd Str., New York, N. Y. 10024.

A. A. dailininkas Zeno-nas Kolba buvo pradinin-kas ir pagrindinis Genoci-do parodos vykdytojas. Mirusio dailininko atmini-mą pagerbiant vietoje gė-lių, šeima prašo aukoti tos parodos reikalams.

Aukas siųsti ALTui – Genocido Paroda – 2606 West 63rd Street, Chica-go, Ill. 60629.

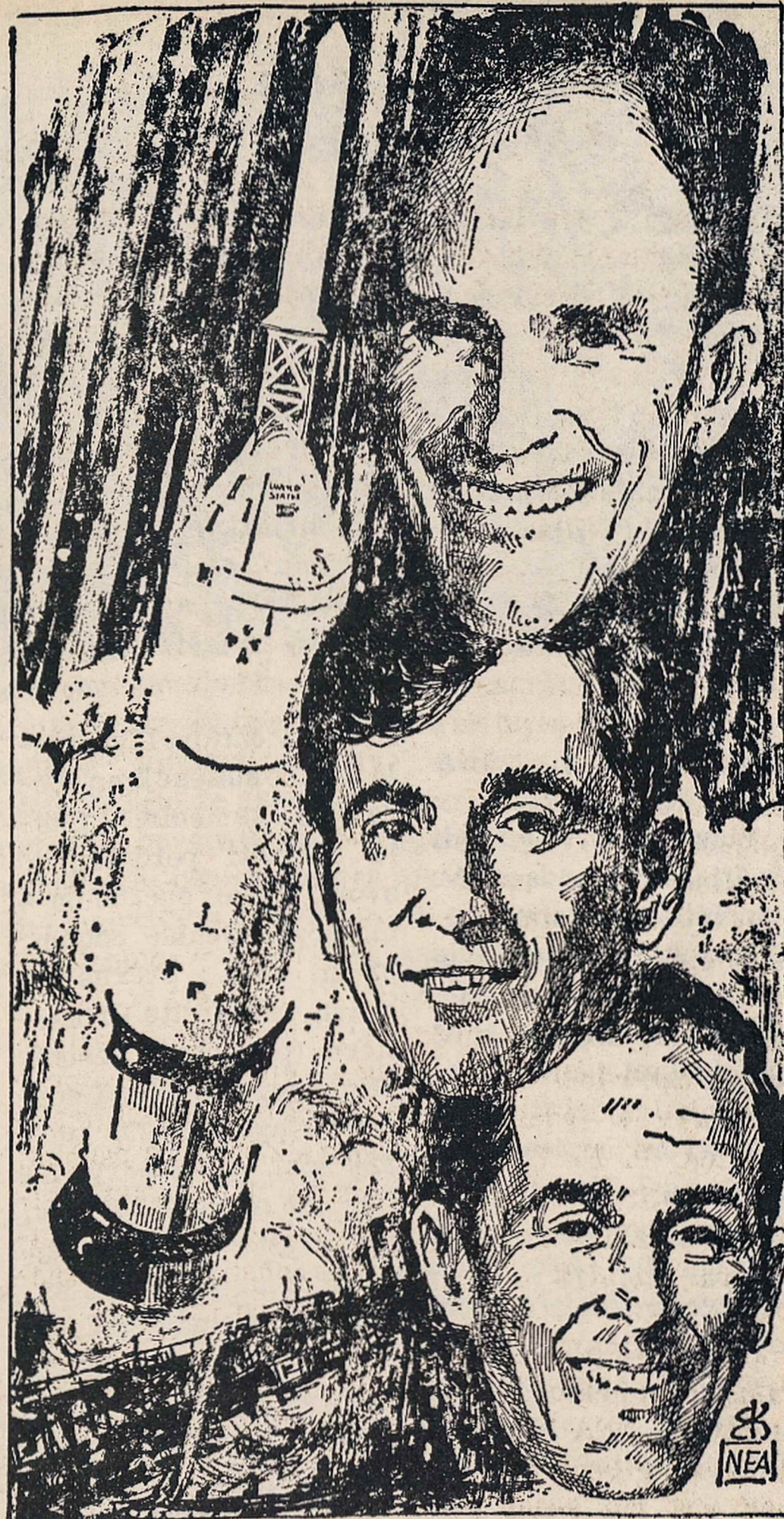
ALT Informacija

● JAV pareiškė, kad Amerika Pietų Vietnamui suteiks visas galimybes, kad sulaukyti Šiaurės Viet-namo įsiveržimą į Pietų Vietnamo teritoriją.

● Maskvoje ir Londone tarptautinėj konvencijoj, bus pasirašytas visų val-sčių pasižadėjimas nega-minti ir nevartoti biologi-nių ginklų.

● Bolivijos valdžia rei-kalauja, kad 119 sovietų di-plomatus išvažiuotų iš Bo-livijos, kadangi jie visi išitraukę į šnipinėjimo aferas. Paskutinėmis ži-niomis, sovietų diplomatai išvyksta iš Bolivijos.

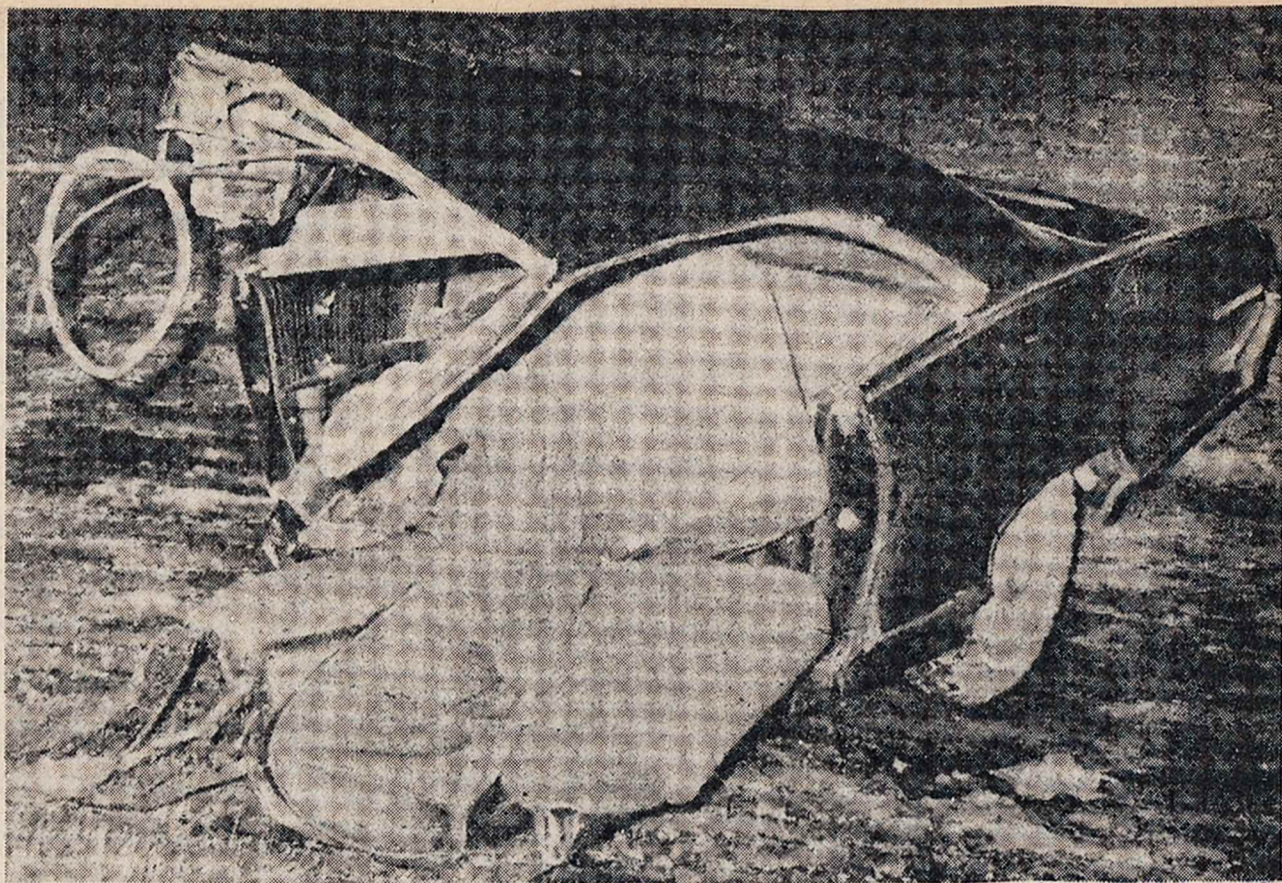
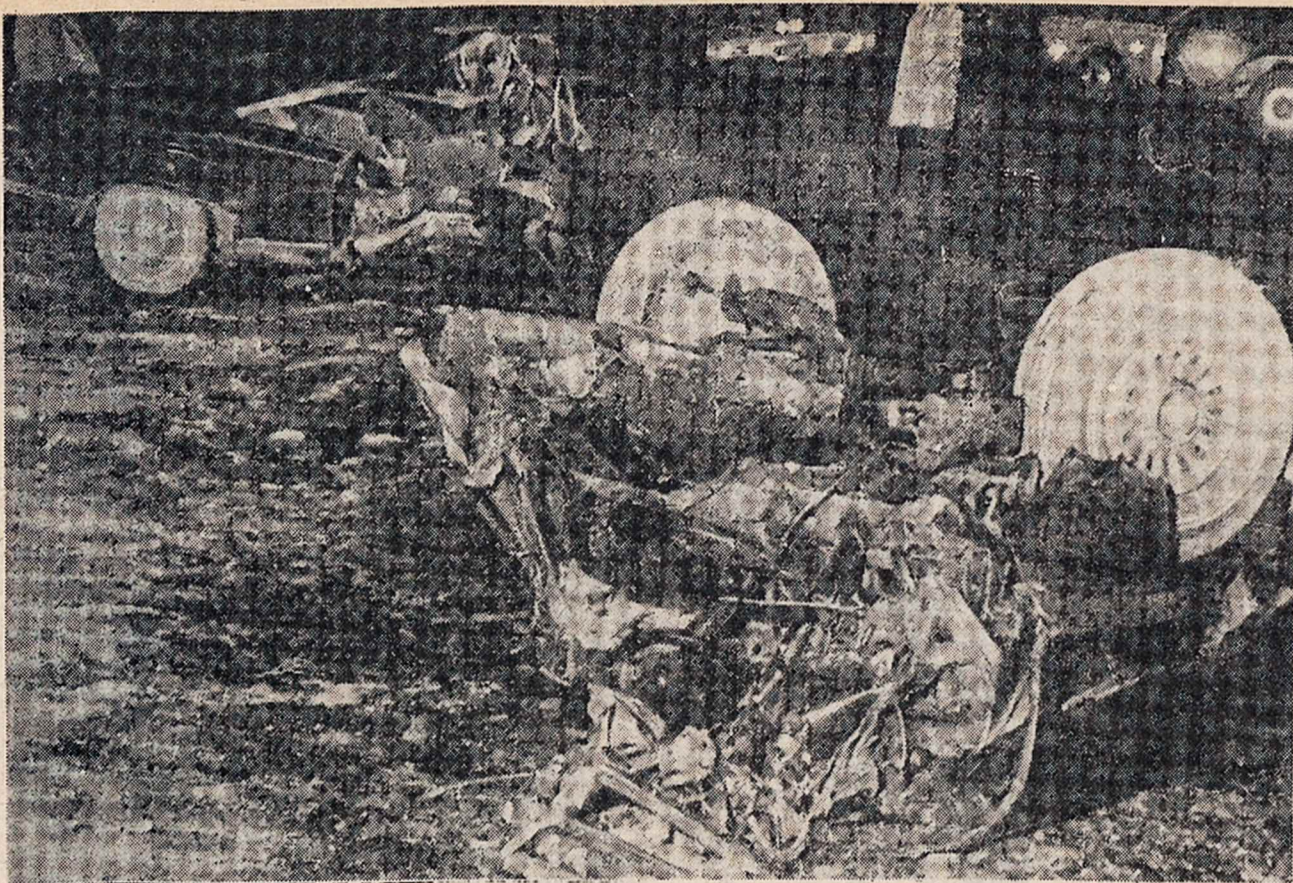
● Oro laivas Apollo 16, valdomas astronautų John Young, Charles Duke ir Thomas Mattingly, balan-džio 16 leisis ekspedicijon į mėnulį.

Apollo 16 igula. Astronautai Thomas Mattingly, John Young ir Charles Duke Jr. (iš viršaus žiūrint). Jų kelionė prasideda balan-džio 16 dieną.

Grandinėlės šokėjos Ingrida Raulinaitytė ir Dalia Juodėnaitė.

EKSKURSIJA Į... ANA PASAULĮ...

Vidurnaktis... 90 mylių greitis per valandą... Automobilis, atsimušęs į gatvių stulpą, perplautas pusiau... Du jaunuoliai – 21 ir 17 m. amžiaus – užmušti vietoje, o trečias – prie mirties; jei atliks gyvas, tai bus amžinas invalidas – gal būt, abi kojos bus amputuotos...

Tragedija įvyko Bonaventure greitkelyje, viena mylia nuo Viktorijos tilto, š. m. kovo pabaigoje.

Panašūs atsitikimai daug per dažni Kanadoje.

Dr. Jean-Paul Drouin
OPERACIJOS PAVYKO –
PACIENTAI MIRĖ...

Kovo mėn. pabaigoje Ottawa'je pasibaigė trukęs 7 dienas juri komisijos 5 asmenų (2 moterys ir 3 vyrai) posėdis, vadov. coroner'io Dr. H. B. Cotnam, bandęs išaiškinti tikrą mirties priežastį 5 asmenų, mirusių po tos pat rūšies operacijų. Apie tą nepaprastą įvykį plačiai rašo vietinė anglų ir prancūzų spauda.

Chirurgas Dr. Jean-Paul

Drouin Montfort Ligoninėje padarė suliesėjimo operacijas 5 asmenims, tikslu numušti perdidelį jų svorį. Buvo operuotos 4 moterys: Denise Seguin, 32 m. amž., svėrus 280 svarų, Fleurette Croisette (pirmosios sesuo), 58 m. a., 225 sv., Georgette Gagnon 42 m. amž. 320 sv., Rosemary-Ina Cyr, 35 m. amž. 275 sv. ir vyras – Roger Marangere 32 m. amž. 385 sv.

Kaip išspaudos patiriamo, tos operacijos principas yra – išjungti apie 20 pėdų plonųjų žarnų, jas neišpiaunant, o tik uždarant, maistui apeiti paliekant tik 30 inčų kelią...

Laike apklausinėjimo pats chirurgas Dr. Drouin prisipažino, kad, tris pacientus operuojant, buvo padaryta techninė klaida. Žarnų sąvaržos buvo kaip tai atvirkščiai uždėtos, uždarant ne tas žarnų sekcijas. Turėjo būti padaryta antra operacija atitaisyti tas klaidas. Tačiau visi pacientai mirė: Roger Marangere – po 9 dienų, Fleurette Croisiere po 2 mėnesių, Denis Seguin – po 7 mėnesių.

Dr. Drouin paaiškinimu, minimi pacientai mirė ne dėl tų klaidų ir ne dėl antrų operacijų, o dėl kitų priežasčių – inkstų, kepenų, dėl nesilaikymo dietos, blogos mitybos, per greitą "pabėgimo" iš ligoninės, o Roger Marangere užsprinęs vėmalais... Tarp kita Dr. Drouin pareiškė, kad po tos rūšies operacijos yra normalu, kad pacientas vemia.

Dr. Drouin, esą, jau padaręs 65 tos rūšies operacijas, bet, esą, 3-5% dar rizikos.

Apklausta daug liūdininkų – ligoninės tarnautojų, specialistų ir pašalinių asmenų-savanorių. Išgirsta labai įvairių nuomonių, o ir asmeninių patyrimų. Pav. viena liūd. Jeanine Goodwin, kuri turėjo tos pat rūšies operaciją kitoje ligoninėje, pareiškė kad po operacijos ji jautė tokį alkį, kad norėjosi valgyti žemės... O maudantis ji turėjusi praryti 3 saujas smėlio, kad nuraminti tą savotišką skonį...

Po 8 valandų coroner'io juri komisijos pasitarimo, – rekomendavo, kad dar tolimesni tyrimai turi būti atlikti, kad išstudijuoti iš pagrindų įvykius, kurie buvo priežastimi Denise Seguin mirties. (Klausimas iškeltas tik dėl jos vienos mirties.).

Tarp kitų rekomendacijų, juri komisija pareikalavo kad Medicinos fakultetų ir chirurgų kolegija, o taip pat komisija ligoninių tarnybos Ontario provincijos ištirtų aplinkybes pacientės mirties.

Roger Marangere, 32 ans,
385 livres.

Georgette Gagnon, 42 ans,
320 livres.

Denise Séguin, 32 ans,
280 livres.

Fleurette Croisette, 58 ans,
225 livres.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS INFORMACIJA

ALTos pirmininkui, dr. K. Bobeliui, dalyvaujant konferencijoje Washington, Foreign Policy Conference for Leaders of Non-Governmental Organizations, kovo 28 ir 29 d.,

reikškimus Senate dėl Lietuvoje pasirašytos petijos, kurioje yra 17,000 surinktų parašų. Ta petija dabar yra Prancūzijoje ir greitai bus įteikta Amerikos Lietuvių Tarybai pranešta, kad iš bės sekretorium Rogers. Lietuvos gautos žinios, Tuo pačiu laiku dr. Bobelis aplankė Senatorių Charles Percy ir Kongresmaną Edward J. Derwinski, kuriame yra žymūs kovotojai už laisvę. Po pasikalbėjimo Senatorius Percy pranešė, kad Simokaitis būtų padaryti savo pa-

reiškimus Senate dėl Lietuvoje pasirašytos petijos, kurioje yra 17,000 surinktų parašų. Ta petija dabar yra Prancūzijoje ir greitai bus įteikta Amerikos Lietuvių Tarybai pranešta, kad iš bės sekretorium Rogers. Lietuvos gautos žinios, Tuo pačiu laiku dr. Bobelis aplankė Senatorių Charles Percy ir Kongresmaną Edward J. Derwinski, kuriame yra žymūs kovotojai už laisvę. Po pasikalbėjimo Senatorius Percy pranešė, kad Simokaitis būtų padaryti savo pa-

vo sušaudytas.

TRŪKSTA MEDŽIAGOS APIE PROF. S. KAIRĮ

Lietuvių Darbiečių Grupė. D. Britanijoje ėmėsi uždavinio surinkti prof. Stepono Kairio 1945-1964 m. laikotarpio knygas ir brošiūras, rankraščius, laiškus, fotografijas.

Jau surinkta jo parašytosios knygos, politinės brošiūros, komplektai tų žurnalų, kuriuos jis redagavo ar pastoviai bendradarbiavo. Nemaža turima iškarpu iš Vokietijoje ar JAV ėjusių laikraščių su jo straipsniais. Surinkta apie 300 jo rašytų laiškų. Iš viso jau pasisekė sukaupti į krūvą daugiau kaip tris tūkstančius su S. Kairio asmeniu

Nukelta i 5 psl.

MIRĖ PEDAGOGAS DOMAS VELIČKA

Kovo 18, šeštadienį, 2 v. rytą mokyklų mokytojas, vėliau in-
Chicagoj mirė Domas Velička, spektorius. 1940 vėl grįžo moky-
pasižymėjęs Pedagoginio litua- tis. Vilnių iki 1943 studijavo
nistikos instituto direktorius, lituanistiką. Po karo Tiubinge-
lektorius, knygų autorius. Palai- ne studijavo baltistiką ir baigė
dotas kovo 21 Chicagoje. 1947.

Velionis buvo gimęs 1906 rug-
sėjo 5 Chicagoj. Užaugo Lietu-
voj. 1927 baigė Šilalės vidurinę
mokyklą, 1931 Tauragės moky-
tojų seminariją, 1932 karo mo-
kyklą aspirantu. Paskui ilgą lai-
ką mokytojavo, buvo pradinių

ir jo veikla susijusių archy-
vinių vienetų.

Tačiau dar esama ir spra-
gų. Surinktieji laišškai yra
daugiausia iš 1945-1952 m.,
bet maža tepasisekė gauti
tokių, kuriuos jis yra rašęs
vėlesniu metu, kai jau buvo
išikūręs JAV. Užsimotajam
darbui baigti esame reika-
lingi visuomenės tautos, dėl
to prašome visų, kas tik tu-
ri savo žinioje su S. Kairio
asmeniu ar jo veikla susi-
jusios medžiagos, atsiųsti
mums. Originalai, jei pagei-
daujama, bus gražinti, o už
kopijų pagaminimą susita-
rę apmokėsime. Prašome
siųsti šiuo adresu: R. Baub-
lys, 55, Ringmer Avenue,
LONDON SW6 5LP, Gr.
Britain.

I Ameriką atvyko 1949. Ap-
sigyveno Chicagoj. Visą laiką
buvo Aukštesniosios lituanisti-
nės mokyklos mokytoju, nuo
1958 Pedagoginio lituanistikos
instituto lektoriumi, vicedirek-
toriumi, nuo 1961 direktoriumi.
Drauge su kitais lektoriais, stu-
dентаis yra suorganizavęs aukš-
to lygio minėjimų: Dūkšos,
Mažvydo, Vaižganto, Donelaičio
ir kitų su tų autorių raštų paro-
domis.

Išspausdino: Lietuvių literatū-
ra I ir II dalis (1959-60), Gro-
žinio skaitymo pamokos (1963),
Lietuvių kalbos pratimai I ir II
(1966-67), Konspektinė lietuvių
kalbos metodika (1966), su-
redagavo eilę instituto leidinių,
dramatizavo ir pritaikė scenai
lietuvių klasikų veikalus, lite-
ratūros, pedagogikos ir kalbos
temomis rašė spaudoj.

Domas Velička su Pedagoginio lituanistikos instituto studentų antrąja laida. Viena iš pasku-
tiniųjų jo nuotraukų. Iš k. į d. absolventai: Emilija Pakštaitė, Danguolė Stončiūtė,
Danutė Bruškytė, Loreta Grybauskaitė, Rimas Černius, Lidija Jadviršytė, Augusta Šaulytė,
Gintaras Aukštuolis, Gražina Vindašiūtė, Ramutė Pliplytė, Linas Raslavičius, Gaida Visoc-
kytė ir Andrius Markulis.

SIMAS MIGLINAS

LIETUVA sovietinės agresijos dokumentuose

2

„Remti revoliucinį socialistinio proletariato judėjimą visų pirma priešakinėse šalyse.

Propaganda. Agitacija. Broliavimasis.

Negailestinga kova su oportunizmu ir socialšovinizmu.

Remti demokratinį ir revoliucinį judėjimą visose aplamai šalyse, ypač kolonijose ir priklausomosiose šalyse.

Kolonijų išlaisvinimas. Federacija, kaip perėjimas į savanorišką susiliejimą*.

1918 kovo 12 atsišaukime dėl nutarimo ratifikuoti Lietuvos Brastos sutartį, Leninas rašė: **

„Žemės, kurių dabar netekome, nėra prarastos visiems laikams ir iki amžinybės“.

Šitokiais rusų komunistų nutarimais ir pareiškimais buvo sutiktas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas bei kitų tautų laisvės siekimai.

PRIEŠ LIETUVOS LAISVĘ

Tolimesnė rusų komunistų laikysena ir ypač kai kurie nutarimai, palydėti prieš Lietuvą nukreiptų veiksmų, rodė bolševikų nepakantumą tiek tautų apsisprendimo, tiek Lietuvos laisvės.

1918 sausio 10-18 (23-31) įvykusiame III Rusijos Tarybų suvažiavime buvo iškeltas Ukrainos apsisprendimo siekimų klausimas. Stalinas ta proga pareiškė, jog mažų tautų apsisprendimo teisė neturėtų būti painiojama su buržuazijos apsisprendimu, kurį reikia skirti nuo tautos darbo klasės apsisprendimo*.

Šis pareiškimas išplaukė iš rusų komunistų 1917 balandžio 24 priimtųjų rezoliucijos tautų apsisprendimo klausimu (plg. 8 psl.) dvasios, bet ne iš pakitusios laikysenos, kaip kad daromos kai kurių autorių išvados**.

Rusijos bolševikai nutyli Lietuvą

1918 rugpiučio 29 Liaudies Komisarų Taryba Maskvoje priėmė įsaką Nr. 698, kuriuo panaikino Rusijos imperijos sudarytas sutartis su Vokietija ir Austro-Vengrija, liečiančias Lietuvos-Lenkijos padalinimus (žiūr. 13 psl.). Tačiau minėtojo įsako tekste teminima tik Lenkija, o Lietuva nutylima:

..... „Str. 3. Susiję su Lenkijos padalinimais buvusios Rusijos imperijos visos sudarytos su Prūsijos Karalystės ir Austro-Vengrijos vyriausybėmis sutartys ir aktai, — atsižvelgiant į faktą, kad tai yra priešinga tautų apsisprendimo principui ir rusų tautos teisėtai revoliucinei sampratai, kuri lenkų tautai pripažįsta neatimamą teisę nuspręsti savo pačios likimą ir apsiungimą, — šiuo nutarimu visiems laikams panaikinami.

V. Uljanov-Lenin,
Liaudies Komisarų Tarybos Pirmininkas,
L. Karakhan,
Užsienio Reikalų Liaudies Komisarų Pavaduotojas,
V. Boncz-Brucjewicz,
Liaudies Komisarų Tarybos Reikalų Vedėjas.*

Priimtajame nutarime slypi siekiai gali aiškėti atsižvelgiant į bolševikinamosios Rusijos tuometinę

padėtį. Rusų komunistų smurtu vykdomas eksperimentas pačios Rusijos gyventojų buvo sutiktas apsvylimu ir nepasitikėjimu. Vietoje skelbtų laisvių žmonės matė didėjančią priespaudą. Žadėtuosius duonos pažadus užtemdė bado šmėkla. Petrapilio ir Maskvos darbininkams dviem dienom tebuvo išduodama po 60 gramų duonos. Dažnai nieko dirbantieji negavo. Įsigalėjo nedarbas.**

1917 spalio revoliucijos metu rusų komunistų mestais tautų apsisprendimo šūkiu pirmoji apsvylė rusų tauta. Jos apsisprendimo nebuvo klausama. Gyventojuose augęs nepasitenkinimas bolševikinės santvarkos reikėsi sukilimais. Atskiri rusų kariuomenės daliniai, vadinami baltagvardiečiais, pradėjo vesti kovas, siekdami nušalinti komunistinę santvarką.

Į smurtu grindžiamos bolševikinės santvarkos užuomazgą Rusijoje su nepasitikėjimu žiūrėjo ir užsienio šalys.

1918 metų kovo mėnesį anglų kariniai daliniai buvo ištirti **urmanske, balandį japonai užėmė Vladivost. Sugpiūtį anglai įžengė į Archangelską.

Baltagvardiečiai Rusijos šiauriniuose rytuose pašalinio bolševikinę santvarką. Sudarė „Rusijos šiaurės vyriausybę“. Sibiro didžiuliai plotai taip

Nukelta į 6 psl.

* Lenino raštai. Tomas 27, psl. 135.

** Lenin: Ausgewählte Werke. II tomas. 352 psl.

* Georg von Rauch, psl. 119.

** Georg von Rauch knygoje Geschichte des bolschewistischen Russland mano, jog ypač ukrainiečių laisvės siekimai privertę rusų komunistus keisti taktiką.

* Polish-Soviet Relations 1918-1943, Washington, Official Documents, psl. 71. Lietuva 1954, Nr. 5, p. 69.

** „Vkp(b) istorija“, psl. 227.

VYKDŽIAU PAREIGĄ TĖVYNEI

Lietuvio kalinio skundas iš stovyklos

Rusų pagrindinio leidinio "Paskutinių įvykių kronika" 18 n-jė (1971 m. kovo mėn.) viename skyriuje rašoma apie septynis Mor-dovijos stovyklų politinius kalinius. Septintasis yra lietuvis — Liudvikas Simutis, Adomo sūnus, gimęs 1935 m. Paskelbta, kad Simutis esąs laikomas specialaus režimo (griežto) sąlygose, kad jis buvęs veiklus dalyvis pagrindinio organizacijos "Lietuvos Lais-vės Kovos Sąjūdis (LLKS)". Jis buvo suimtas 1955 metais ir nu-teistas mirties bausme — sušaudymu. Sovietų Sąjungos A. Ta-rybos Prezidiumas mirties bausmę pakeitė 25 metų sunkiųjų darbų stovykla.

Prašymas paleisti nepatenkintas

Simutis, 15 metų iškalėjęs sto-vykloje, 1970 m. liepos mėn. kreipėsi į Sovietų Sąjungos A. Tarybos Prezidiumą, prašyda-mas jį paleisti. Jis nurodė nejau-čias simpatijų sovietų valdžiai ir ypač dėl įvykių jo jaunystėje. (Čekistai nukankino jo tėvą, Lie-tuvoje buvo vykdomas teroras, lietuviai buvo vežami į Sibirą ir kt.). Be to, Simučio sveika-tai pašlijus ir jam šiuo metu at-sisakant kovos (nes ji būtų be-prasmė), jis prašė jį paleisti laisvėn.

Vyriausioji Prokuratūra So-vietų Sąjungoje, su Liudviko Si-mučio prašymu susipažinusi, pa-darė sprendimą: šiai bylai per-žiūrėti nėra pagrindo.

"Norėjau gyventi, mokytis ir žaisti..."

Liudas Simutis savo rašte — prašyme palietė pagrindinio vei-klą Lietuvoje, priminė partiza-nų žygius, nusiskundė, kad Lie-tuvos partizanai nesulaukė iš svetur jokios pagalbos. Jo žo-džiais, rusai jo tėvą žiauriai nu-kankino 1941 m., tuo metu, kai dar LLKS neveikė.

Jis rašė: "Norėjau gyventi mokytis ir žaisti... Tačiau koks gyvenimas, kai jau trečią parą gatvėje guli nužudytas kaimy-nas ir neleidžiama jį palaidoti, koks gi mokymasis, kai tai vie-nas, tai kitas mokslo draugas neateina į mokyklą, šeimos išve-žamos į Sibirą, ar jaunieji gali žaisti, kai suaugusieji verkia?"

Simutis pabrėžė: mano širdis

Adv. Zigmas Toliušis Sibire prie Angarės upės 1953 m.

ne akmeninė, negalėjau likti nuo-šaly. Jo veikla, jis rašė, buvo garbinga, jis nesiekęs naudos ir jis tik vykdęs pareigą savo tė-vynei, tautai ir visai žmonijai.

Ar galima gerbti sovietų santvarką?

L. Simutis, 15 metų stovyk-loje praleidęs, aprašo gyvenimą joje, tai, kaip jam dažnai teko badauti, vis reikėjo klausytis stovyklos pareigūnų keiksmų: esi banditas, nusikaltėlis...

Jeį jis toliau būsiąs laikomas stovykloje (tai ir įvyko, Mask-vai jo nepasigailėjus — E.), kai jo sveikata žymiai pablogėjusi, tai, jis, rašo, "būsiu teisus, ma-nęs, kad 1956 metais mirties bausmę pakeitus darbo stovykla, buvo pasiryžta mane nukankinti nepakeliamose sąlygose". Pažy-

mi: tokiai padėčiai esant jis, Si-mutis, negalėjęs sovietų val-džiai, santvarkai įgyti nei pagar-bos, nei pasitikėjimo.

Jis teigė esąs priešingas kerš-tui ir pabrėžė: tikiu į teisingu-mo laimėjimą.

Prašymą pasigailėti Liudas Si-mutis siuntė ne legaliū, oficia-liū keliū — per stovyklos specia-lų skyrių, bet kitais būdais. Jis norėjo išvengti cenzūros, be to, jis būtų buvęs nubaustas. Mask-va Simučio prašymą atmetė. (E)

Pastaba: L. Simučio pareiš-kimas — svarbus dokumentas. Tai retas, laisvąjį pasaulį pa-siekęs, Sovietų Rusijos darbo stovyklų kalinio šauksmas. Iš-tisas L. Simučio pareiškimo pa-žodinis tekstas Eltos skelbia-mas atskirai. (E)

Atkelta iš 5 psl.

LIETUVA SOVIETINĖS AGRESIJOS DOKUMENTUOSE

pat sukilėlių buvo užimti.**

Rusijos komunistinė vyriausybė, Lenino vado-vaujama, su priemonėmis nesiskaitė, kad tik valdžio-je išsilaikytų. Čekos*** teroras buvo vykdomas vi-sose rusų komunistų administruojamose srityse. Į kaimus bei gyvenvietes komunistų partijos centras pasiuntė ginkluotus būrius kovai su priešiška bol-ševikinei santvarkai nusistačiusiais. Buvo apgink-luojami vietiniai komunistai.* Teroras vyko mies-tuose ir tolimiausiose provincijos užkurtose, kur ginkluotieji būriai, dažniausiai sudaryti iš peralkusių darbininkų, komunistų vadovaujami, plėšė maistą, drabužius, ir turėjo uždavinį „malšinti priešbolše-vikiškai nusistačiusius“.

Leninas 1918 vasarą šitaip aptarė tuometinę pa-dėtį prievarta bolševikinamoje Rusijoje:*

„Baisi nelaimė — badas — užgriuvo mus, ir kuo sunkesnė yra mūsų padėtis, kuo aštresnė yra maisto krizė, tuo labiau smarkėja kapitalistų kova prieš tary-bų valdžią“.

Buvo paskelbtas vadinamasis karinis komu-nizmas, nukreiptas besąlyginei kovai palaužti bol-ševizmu apsigyvenusius pasipriešinimą ir vesti karui atgauti rusų sprespaudos nusikračiusioms kitų tau-tų apgyventoms žemėms.

Tautų pavergimo siekiančias kovas, o taip pat

karą su baltagvardiečiais vesti bolševikams lengvi-no viena būdinga aplinkybė. Būtent: — anglų, ame-rikiečių, japonų bei prancūzų dalinių, šaukiantis pa-galbos rusams politikams (pavyzdžiui, Trockis į anglus kreipėsi 1917 metais, prašydamas Baltijos jūron nukreipti karinio laivyno, kurio vienetai į Lie-pojos ir Talino uostus įplaukė 1918 gruodį),** iš-laipinimas Rusijos teritorijoje. Plius pasyvumas, iš-šauktas įsitikinimo, jog rusiškasis bolševizmas už-troks savo paties sadarytame chaose.

Bolševikai metė šūkį tėvynė pavojuje ir jo prie-dangoje prievartos priemonėmis vyko organizavi-mas raudonosios armijos, pradėtas 1918 metų pra-džioje, kurios sukūrimo data komunistai skaito 1918 metų vasario 23-ją dieną. Rusų komunistų spa-lio revoliucijos šūkių (šalin karą!) poveikyje bolše-vikinės kariuomenės organizavimas nebuvo suža-dinto patriotizmo išraiška. Revoliucijos pažadais ap-viltas ir badu marinas žmogus stigo jėgų įtikė-ti skelbiamo pavojaus didumu. Šitą rusų gyventojų apatiškumą ir nenorą stoti bolševikinėn kariuome-nėn nurodė Leninas, šiais žodžiais aptardamas ne-sėkmingumą sudaryti raudonąją armiją iš savanorių:*

„Mūsų pačių partijos ir visos Tarybų valdžios dar-bai, piteriečių ir maskviečių bolševikų darbai parodė, kad toliau pirmųjų žingsnių Raudonajai Armijai iš sa-vanorių sukurti tuo tarpu nužengti nepavyko“.

Taip Leninas rašė 1918 vasarį, o tų metų pa-vasarį raudonosios armijos gretose jau buvo milijo-nas vyrų.**

1918 rugpiūčio 16 amerikiečių intervenciniai da-liniai pasiekė Rusiją.***

Leninas pareikalavo raudonojon armijon sutelkti iki 3 milijonų vyrų,**** kuriuos drausmino užnu-garyje pastatytas komisarai, už nepaklusumą turė-

jęs teisę sušaudyti*. Gi rusų komunistų kariniam žygiui pateisinti, turint tikslą slopinti laisvės sie-kiančių tautų budrumą, 1918 rugpiūčio 29 Rusijos

Bus daugiau.

** „Vkp(b) istorija“, psl. 226.

*** Lenino dekretu 1917 gruodžio 20 įsteigta Ypatin-goji Komisija (Čezvyčainaja Komissija), sutrumpin-tai Čeka, kuriai vadovavo nuo Ašmenos kilęs F. Dzer-žinskis. Čeka turėjo uždavinį: „persekioti ir likviduo-ti visus priešrevoliucionierius ir sabotažininkus“. Pra-džioje čekistai suimtuosius pareigoti perduoti Revo-lucijos Tribunolams. 1918.9.26 įsaku Čekai suteikti įgaliojimai daryti sprendimus. Čeka sovietinėn istori-jon įrašė kruviniausius lapus. 1922 pertvarkyta (pagal priklausomybę) į GPU, 1934 - NKVD, 1944 - MVD.

* 1918 metų kovo 6 Petrapilyje įvykusiame VII ru-sų komunistų partijos suvažiavime 46 atstovai atsto-vavę 145 000 narių. „Vkp(b) istorijoje“ teigiama, jog tuo metu partijos narių buvę per 270 000, tik iš vo-kiečių užimtų sričių nebuvo atstovų. Teigimas abejo-tinas, kadangi vokiečiai tuo metu nebuvo užėmę Ru-sijos žemių, o tik eilę carų sprespaudoje buvusių ša-lių. Be to, minimi 46 atstovai geičiau atstovavo ma-mažesnę komunistų partijos narių skaičių, nes kalba-masis suvažiavimas šauktas rusų Socialdemokratų Darbininkų Partijos (bolševikų) vardu. Tačiau didžiū-mą atstovų sudarė bolševikai bei jų simpatikai, pakei-tę partijos pavadinimą komunistiniu. Skaitant, kad ru-sų komunistų partijos 145 000 narių skaičius gali bū-ti arčiau tiesos, tasai duomuo taip pat rodo komunis-tus buvus gyventojų santykių visiškoje mažumoje. Leninas 1918 liepos 4-10 įvykusiame V Rusijos ta-rybų suvažiavime kalbėdamas pareiškė, matomai tu-rėdamas mintyje carinės Rusijos vidutiniuosius ir be-turčius, jog spalio revoliucijos siekė 115 milijonų žmo-nių (Lenino raštai. 27 tomas, 476 psl.). Tai būtų ly-gu apie 114 855 000 revoliucijos pažadais tikėjusiųjų, kurie buvo komunistinės mažumos apvilti.

* Lenino raštai 27, psl. 481.

** Georg von Rauch, psl. 152.

* Lenino raštai 27, psl. 3.

** „Vkp(b) istorija“, psl. 229.

*** Georg von Rauch, psl. 132.

**** „Vkp(b) istorija“, psl. 229.

* Lenino raštai 27, psl. 375.

KOMUNISTAI NESUGEBA ATSIKIRSTI

VEIKLA PRIEŠ ANTIKOMUNIZMĄ IŠEIVIJOJE

1971 m. kovo 3-5 d. d. Vilniuje įvykęs Lietuvos kom. partijos (Maskvos padalinio) 16-sis suvažiavimas reiškė susirūpinimą dėl lietuvių išeivių Vakaruose veiklos — ideologinėje srity — pagyvėjimo. Komunistai pažymėjo reikala daugiau dėmesio skirti „buržuazinę ir smulkiaburžuazinę ideologiją, lietuviškosios nacionalistinės emigracijos veiklos demaskavimui, reakcinės klerikalizmo esmės ir jo ryšio su buržuaziniu nacionalizmu atskleidimui“.

Po to sekė visuomenės mokslų (tiksliau — marksizmo-leninizmo) srity dirbančių lietuvių mokslininkų įjungimas į kovą prieš tą Vakarų skleidžiamąjį antikomunizmą. Ir tuo būdu veiklai derinti susidarė dvi tokios aiškintojų, demaskuotojų grupės: pirmoji, svarbiausia — „Užsienio ideologinių srovių tyrinėjimo probleminė taryba“ (ji įeina į Gamtos ir visuomenės mokslų koordinavimo tarybą prie Lietuvos Mokslų Akademijos prezidiumo), antroji, vadinamoji „probleminė grupė, nagrinėjanti užsienio ideologines sroves bei antikomunizmo kritikos klausimus“ (šioji sudaryta filosofijos, teisės ir sociologijos skyriaus Mokslų akademijoje, Istorijos instituto, filosofijos sektoriuje).

Ką veikia griozdiškų pavadinimų Taryba ir grupė?

Abi grupės neseniai, atrodo, sausio vidury, Vilniuje surengė „mokslinę konferenciją“ — antikomunizmo ir, kaip paskelbta „Tiesos“ (Nr. 21), „lietuvių nacionalistinių emigrantų veiklos kritikos“ klausimais.

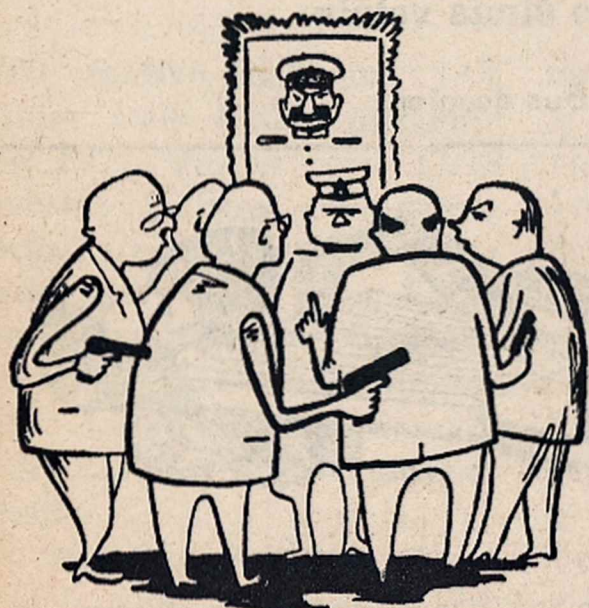
Pirmosios grupės, pavadintos Taryba, pirmininku yra akademikas Vladas Niunka, pagarsėjęs Vatikano, jo veiklos puolėjas. Kiti konferencijoje kalbėję yra žinomi ateistai bei marksizmo skleidėjai. Jie laikytini abiejų grupių svarbiausiais tyrinėtojais. Jų pavardės: istorijos mokslų kandidatas Jonas Aničas, filosofijos mokslų kand. A. Gaidys, istorijos mokslų kandidatas Antanas Balsys, Justinas Lazauskas, filosofijos mokslų kand. Valentinas Lazutka ir Stasys Laurinaitis. Dar kalbėjo ir rusas V. Portniaginas.

Konferencija laikytina tyrinėtojų veiklos pristatymu visuomenei. Jų gi veikla verčia spėti, kad Lietuvos komunistai rimtai susirūpino išeivių ideologijos ar vadinamosios propagandos poveikiu Lietuvos gyventojams, aišku, ir jaunimui. Dėl to jie kalba apie naujus išeivių metodus (A. Balsio aiškinimai „Komuniste“, Nr. 12, 1971) ar apie antikomunizmą, kuris virtęs intelektualiniu, atseit, tobulesniu už anksčiau buvusį.

Niunka pripažino: komunistai nesugeba atsikirsti

„Tarybos“ pirmininkas Vladas Niunka minėtoje konferencijoje pirmasis pažymėjo, kad išeivių antikomunizmas, ligi šiol buvęs „šmeižikišku“, dabar virtęs „intelektualiniu“. Pritraukiami mokslininkai, naudojamos statistikos. Dėl to, Niunka teigia, reikalinga esanti gili, argumentuota, ty priešų teiginių kritika (išvada: ligi šiol komunistai nesugebėdavę tinkamai, argumentuoti teikti atkirtį tiems priešams užsieny).

J. Aničas pažymėjo, kad klerikalizmui išeiviai skiria pagrindinį vaidmenį. Kartoja seną teiginį, kad emigrantų klerikalų organizacijoms vadovauja Vatikanas, kad jose veikia hitlerininkų tal-kininkai.

A. Gaidys aiškino, kad išeivija nesanti vienalytė. Vadinamieji liberalai, esą, bliviau vertina padėtį Lietuvoje. Jis mano: su išeivijos dalimi galimas „tam tikras dialogas“.

A. Balsys nagrinėjo antikomunizmo metodus. Esą, per radijo informaciją „manipuliuojama masių sąmonė“. Rusas V. Portniaginas susirūpino išeivių radijo propaganda, jos tariamoju cinizmu, jai skiriamomis didelėmis lėšomis.

J. Lazauskas stengėsi atsikirsti, kad komunizmas ir totalitarizmas esą vienas kitam artimi. Jo argumentas — sovietai nugalėję nacių Vokietiją... Jis puolė JAV mokslininką Z. Brzezinskį, dar Hanną Arendt ir kt. V. Lazutka aiškino tautos sąvoką ir teigė, kad išeiviai trukdą bendrauti su „tarybų Lietuva“. Pagaliau St. Laurinaitis vėl kartojo senus teiginius, kad rezistencija Lietuvoje tebuvo „ginkluotų gaujų teroras prieš Lietuvos darbo žmones“.

Visi pasisakymai liudija partijos pradėtą kryptį — griežčiau kovoti su išeivių veikla, jos poveikiu Lietuvai. Tai įrodo jos pajėgumą. Kad toji veikla komunistų laikoma iš tikrųjų svarbia, liudija ir „Tiesos“ straipsnio antraštė: „Nuodais užtaisytas ginklas“.

(ELTA)

A. SNIEČKUS NEPATENKINTAS

A. Sniečkus, kalbėdamas apie liaudies švietimą š. m. vasario 24 d. Vilniuje įvykusiame Lietuvos komunistų partijos CK plenumo, palietė ir jaunimo auklėjimą bei Lietuvos komunistams vis ramybės neteikiančias Vakarų įtakas. A. Sniečkus, atrodo, turėjo galvoje Vakaruose gyvenančių lietuvių siunčiamas radijo transliacijas ir kitas priemones, kuriomis, anot Sniečkaus žodžių, „šmeižiama tarybinė tikrovė“.

Štai keli Sniečkaus teiginiai, pasakyti vasario 24 d. ir Vilniaus laikraščiu, jų tarpe „Tiesos“, paskelbti vasario 29 d. laidose: „Dabartinė buržuazinė ideologija, kurios pagrindinis ginklas yra antikomunizmas, įvairiais būdais siekia prasišverbti į jaunimo sąmonę, pasėti ten apolitiškumą, nihilizmą, abejingumą socialistinei tikrovei, propaguoti nacionalizmą, palaikyti religines atgyvenas. Šmeiždami tarybinę tikrovę, mūsų priešai, jų tarpe lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai užjūryje, norėtų suardyti moralinę-politinę tarybinės liaudies vienybę, pakirsti jaunimo pasitikėjimą vyresniųjų kartų iškovojimais, komunistinėmis idėjomis ir idealais...“

Dėl to A. Sniečkus paragino dar labiau stiprinti kovą prieš daugelį metų nenugalimą baubą — antikomunizmą.

(ELTA)

LIAUDIES DAINŲ KATALOGAS

Lietuvoje dirbą lietuvių kalbos ir literatūros instituto folkloristai, pasinaudodami lietuvių tautosakos rankraštynu, sudarė lietuvių liaudies dainų katalogą. Jis, pasak „Komj. Tiesos“ (Nr. 4, vas. 27 d.), liudija, kokius poezijos turtus yra sukūrusi lietuvių tauta.

Katalogas apima apie 400.000 dainų užrašymų. Atsakoma į daugelį mokslininkų bei praktikų dominančių klausimų. Dabar jau nustatyta, kad, pvz., darbo dainų Lietuvoje sukurta 904, rinkėjai yra užrašę daugiau kaip 20.000 variantų ir 4026 melodijas. Kataloge užfiksuota daugiau kaip 2500 vestuvių, daugiau kaip 1000 meilės, apie 1000 karinių istorinių dainų su jų variantais.

Pasirodo, kad populiariausia lietuvių liaudies daina vaizduoja tėviškės parskrendančią gegutę pavirtusią martelę. Šios dainos ligi šiol užrašyta beveik 1500 variantų. Išleistas katalogas, manoma, palengvins folkloristams parengti sistematinį liaudies dainų leidinį. Surinktų lietuvių liaudies dainų ligi šiol paskelbta tik nedidelė dalis — apie 5 proc.

(ELTA)

OKUPUOTOJ LIETUVOJ ENKAVEDISTAI NELEIDŽIA APLANKYTI TĖVŲ KAPUS

(Iš laiško)

„Mielasis...“

Jau antra savaitė kaip esu namie. Iš kelionės grįžau laimingai ir esu neapsakomai patenkintas, kad gavau aplankyti savo tėvynę, gimtinę ir tėvų bei brolių kapus.

Susitikau visus savo dar gyvus likusius gimines, išskyrus du... Turėjau paruoštą planą aplankyti ir juos, bet iš pakelelės buvau priversta grįžti į Vilnių.

Vilniaus aerodrome mane pasitiko apie 40 giminių ir draugų. Gali suprasti, koks didelis buvo džiaugsmas po 27 metų vėl pamatyti tuos brangius veidus; kai kurie jau pasenę, išvargę, kiti užaugę ir savo vaikus jau užauginę. Bet buvo didelis džiaugsmas visais džiaugtis.

Buvau nuvažiavusi ir į savo gimtąjį miestelį Y, kur mano kūdikystė ir jaunystė praleista. Apvažiavau visą miestelį, kurio beveik nebepažinau: visi senesni namai apgriuvę, suvargę, kiti nugriauti. Pastatyta keletas naujų. Mūsų gimtasis namelis toks suvargęs, sumažėjęs, apsmukęs, kad griaudu buvo žiūrėti. Buvau kapinėse prie mano tėvų ir brolių kapų. Pastatytas

labai gražus paminklas ir dėka brolienės kapai labai gerai prižiūrimi.

Pas mano gimines miestelyje susirinkome pietų ir žadėjome papietavę važiuoti tuos kitus gimines aplankyti, bet mums bevalgant prisistatė saugumo policija, nes kažkas iš vietinių pasistengė įskusti ir turėjau tuč tuoju grįžti į Vilnių, prie savos ekskursijos grupės. Bauste nebaudė, tik perspėjo, kad daugiau tokių žygių nedaryčiau. Tai taip mano planai ir sugriuvo, bet vis tik džiaugiuosi, kad rizikavau, tai nors Y galėjau apie 3 valandas pabūti...

Šiaip leidimų niekam neduoda iš Vilniaus į savo tėviškes pavažiuoti, nebent tiems, kurie turi gerų pažįstamų viršūnėse, bet ir tai sunkiai. Aš rizikavau sau viena, kapinėse prisipyliau maišiuką šventos lietuviškos žemės nuo tėvėlių kapų; maniau, parvešiu ir visiems po žiupsnelį užteks. Bet grįžtant Montrealyje darė krata, atėmė giminių duotą ilgą lietuvišką išrūkytą dešrą ir mano žemelę... Piktas amerikonas prašymų nepaisė ir negrąžino... Tavo...

IŠ LAIŠKŲ IŠ LIETUVOS

Sveikas brangus Dėdele,

Kaip tik gavome žinią apie tavo brangų siuntinėlį, tuojau mama nuvažiavo, parvežė ir kaip laiške buvo pažymėta, pasidalijome. Tai dabar, dėdele, rašau padėkos laišką...

Rudenį jau eisiu į devintą klasę. Jau 10 dienų kaip egzaminus išlaikiau. Pavyko gerai.

Nuo birželio 9 dienos pas mus oras atšalo ir šiandien, birželio 22 dieną dar šilumos nėra.

Sesers S. vyras ir mano tėvelis neturi sveikatos. Neseniai

abudu gulėjo ligoninėje ir grįžo nė kiek nesveikesni... Nors dabar vasara ir oras sveikas ir visur sausa, bet kai sveikatos nėra, tai niekas nemalonu. Prisidėjo dar viena liga su šlapumu...

Mama eina kasdien į kolchozą dirbti, o mudu su sergančiu tėveliu esame namie.

Įdedu Dėdelei lietuviškų li-nelių žiedelių. Šie metai nelaimingi, labai daug žūsta žmonių. Daug nuskęsta... Tai jau ir baigiu. Dukterėčia S.

Nukelta į 8 psl.

V. Kasiulis

„Arlekinas“

Jaunimo darbas ir širdis —
lietuvių tautos ateitis!

PAREMKIME

KONGRESĄ AUKOMIS

Jaunimo kongreso tikslai ir uždaviniai — savaimė aiškūs: per lietuvišką darbą į lietuvišką gyvenimą. Kai lietuvių jaunimas dabar yra pajudėjęs viso pasaulio plotu, tai kartu sprendžiama ir lietuviškos mūsų ateities problema.

Jaunimo kongreso vaizdas jau yra taip pat išryškėjęs: paskaitomis, pranešimais, svarstybomis bus žvelgiama į rūpimus klausimus; kultūriniai renginiai atskleis kūrybinius polėkius; sudaromos sąlygos jaunimui susitikti, bendrauti, pasižmonėti, pasilinksminėti. Birželio 24 d. atidaromos parodos, birželio 30 — liepos 4 įvyksta kongreso atidarymas Čikagoje, liepos 4-8 — studijų dienos Kento universitete, liepos 8-15 — stovykla Romuvoje, Kanadoje, liepos 15-16 — kongreso uždarymas Toronte. Taip pat liepos 2 d. Čikagoje įvyks laisvojo pasaulio lietuvių IV-ji tautinių šokių šventė.

Parengiamieji kongreso darbai dirbami visu atsidėjimu. Visur sudaryti Jaunimo Metų ko-

mitetai. Jau išrinkti arba renkami kongreso atstovai. Visur pasirašoma jaunimo peticija Lietuvos laisvės reikalui.

Bet jaunimo kongreso surengimas reikalauja taip pat didelių išlaidų. Ne visi kraštai yra pajėgūs savo jaunimo atstovus atsiųsti, tad ir jiems reikia padėti. Todėl kreipiamės į visus JAV ir Kanados lietuvius: kiekvienas paremkime jaunimo kongresą savo auka! Kiekvienas pagal savo išgales. Kurių nepasieks aukų rinkėjai paskirose vietovėse, tie savo aukas prašomi siųsti tiesiai jaunimo kongreso finansų komisijai: Dr. Juozas Kazickas, 550 Fifth Ave., New York, N.Y. 10036, USA.

Nuoširdus ačiū visiems, kurie atvers savo širdis, duris ir pinigines į jaunimo kongresui įvykdyti tokiam, koks jis suplanuotas ir koks turi būti!

Dr. Juozas Kazickas,
II PLJK finansų komisijos pirm.
Romas Sakadolskis,
II PLJK Komiteto pirm.
Stasys Barzdukas,
PLB valdybos pirm.

Atkelto is 7 psl.
Pas mus daug žmonių miršta

...Vakar grįžau iš J. Brolis neseniai grįžo iš ligoninės, bet nesijaučia gerai. Kažko yra viduriuose subliuręs ir skausmus jaučia. Verda šiek tiek tokias žoleles ir gydosi... Ten pameškeriojau. Sugavau broliui sriubelei išvirti visokio didumo raudelių. Brolis išeinant sako, ilgai netrukus vėl ateik, nes, sako "man atrodo, kad man nebeilgai liko gyventi..."

Man būnant J. tame kaime įvyko trys pagrabai. Vienas 16 metų vaikiną nuškeno buvusio fabrikėlio prūdė besimaudydamas; kitas, toks Tadas, senelis, mirė savo mirtimi, trečias toks B., irgi senas, buvo to jaunų skenduolio laidotuvėse; per naktį budynėje giedojo ir po visų giesmių ir maldų pasivalgęs išėjo namo, bet nebeparejo: žmonės rado negyvą suknubusį ant kelio. Tai retas atsitikimas, kad viename kaime trys nabašnikai. Šį pavasarį daug senų žmonių išmirė. Mirė ir mano senas bičiulis J. D., nebylys...

Siuntinėlio iš Amerikos dalybos

Štai jau rašau su tamtos atsiųsta rašoma plunksna. Ačiū. Labai dėkojame už dovanas. Abidvi brolienės dovanomis patenkintos ir išėjo namo jomis nešinos, tik pusseserė B., nors skarelėmis ir paklodėmis labai patenkinta, bet dėl suknelės medžiagos suraukė kaklą, sako "Aš prašiau įkapėms medžiagos, o ne išieginėms!"

Vakar buvome visa giminė susirinkę siuntinio dalyboms. L. turėjo degtinės pusę litro, o K. atsivežė namie gamintos, taip imantriai supriskoninusi, kad atrodė kaip tikras likeris, tad kažnas po biskį pagal savo išgales valgė pietus ir ragavome iš taurelės į dėdės sveikatą. Po to buvo dovanų dalybos.

Dabar pas mus vėl orai atvėso ir tankiai užlinoja. Geras laikas burokams sodinti, nereikėjo vandenį nešti. Vakar mūsiškiai bulves išvagojo. Kolchozas jau šienauja. Turbūt tuo ir baigsiu...

ROŽĖ MAINELYTĖ

Žvirbliu į Lietuvą

ISPŪDŽIAI, LIETUVOJE APSILANKIUS

(Tiesinys is praeitos savaitės numerio)

Kur gi slypi nesėkmė? Visiškai neišlaikytas Vaižganto stilius, epocha... Pas Vaižgantą centrinė figūra yra Mykoliukas, o čia — Geišė. Pas Vaižgantą per Mykoliuką išreiškiama kilni lietuvių tautos dvasia, o čia iškreipta pseudoscenomis ir Mykoliukas režisoriaus paverstas tiesiog kaimo nevykėliu. Jo smuiko sudegimas turėtų būti pats kulminacinis punktas, o filme — jis visai blankus. Nepavyko atskleisti Mykoliuko ir Severijos dvasinių santykių grožio.

Režisoriaus Dausa nesilaikė epochos reikalavimų; pvz., klojime kulia su spragilais, o jų bildėjimą palydi profesionalus choras, arba merginos krato mėsą, pasipuošusios tautiniais rūbais. Mykoliukas išeina arti su jaučiais. Vos išvarius vieną vagą, jis krenta žemėn, neišlaiko nupenėtų jaučių greito tempimo.

Vėliau, Vilniuje, man aiškino, kad tie jaučiai buvo atvežti iš Ukrainos ir Lietuvoje negalėję aklimatizuotis....

Filmuojant daugiau dėmesio kreipta į formą, o ne į mintį. Pavyzdžiui, vietoj dvasinių jausmų pateikiamas kūno nuogumas, o tai viską subanalina. Sumodernintas, stilizuotas ar sumanierintas galėtų būti filme bet koks šių dienų romanas, bet ne klasikas Vaižgantas.

Aišku, filme yra ir teigiamų bruožų. Aktoriai neabejotinai gabūs. Režisoriaus pateikta daug gražių Lietuvos vaizdų. Yra gerai surežisuotų šiltų scenų, bei vietomis labai vykusiai parodytas aukštaičių dvasiniam

pasauliui būdingas gyvumas, optimizmas ir ištvermė. Techniniu pobūdžiu filmas geras.

Nors filme ir teko pasigęsti labiau apgalvotos režisūros, tačiau girtina, kad statoma lietuvių rašytojų, o ne svetimtaučių kūryba. Nežiūrint mano kritiškų pastabų, iš kino teatro išėjau patenkinta, pirmą kartą pamačiusi lietuvišką filmą.

Kitą dieną giminės atvyko iš toliau, nes jiems rūpėjo pasimatyti, anot jų, su "amerikonka". Su jais svečiavomės, vaišinomės, tačiau keletas vakarų buvo skirta teatrui Vilniuje. Čia, operos ir baleto teatre mačiau Čaikovskio "Gulbių ežerą". Spektaklyje iš Petinos ir Ivanovo pastatymo palikti tik klasikiniai gulbių šokiai.

Bendras įspūdis nekoks. Solistai šoka gerai, kai kurie turi gerą techniką, tačiau trūksta vaidybos, jausmų, šilumos bei ryšio vieno su kitu. Kai kuriems solistams trūko ir geros technikos. Kostiumai labai skurdūs ir nudėvėti; jų negalima nė palyginti su Maskvos teatre matytais. Dėl to vis mintis lino į galvą: pamotė šykšti, neduoda podukrai geresnių rūbų... O pati gi didžiuojasi puikiais..

Leidus aplankyti dieną Kauną, man buvo pasakyta — galite vykti tik su Inturistu. Kelionė kaštavo 50 rublių. Tad prisijungiau prie kanadiečių lietuvių grupės, kuri kaip tik sekmadienį vyko į Kauną. Mane lydėjo giminaitė. Papusryčiavę Gintare, išvykome 9 val. ryto ir Kaune buvome prieš 11 val.

Sustojus Baltijos viešbuty, prieš buvusias Kauno kapines (dabar parką). Buves Vytauto prospektas dabar vadinamas Lenino

prospektu. Vadovė pranešė, kad 11 valandą važiuosim apžiūrėti senamiesčio bei muziejų, 2 val. bus pietūs viešbuty, po pietų teks lankyti vitražų ir skulptūrų muziejų (buvusiam Sobore), vėliau kiekvienam paliekama laisvė lankytis kur kas nori, 8 val. vakarinė viešbuty ir 9 val. vakaro važiuojame atgal į Vilnių.

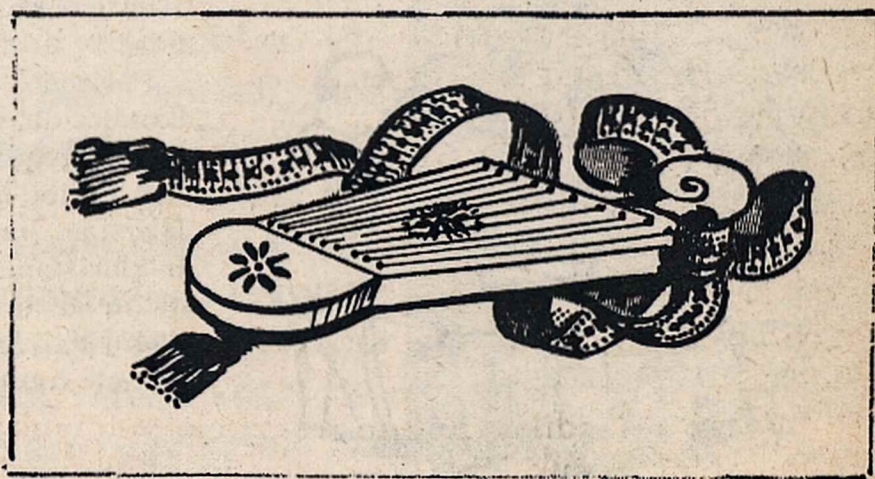
Kauno senamiestis man buvo pažįstamas, naujų pastatų ten nematyti. Sustojom prie Vytauto bažnyčios. Čia vadovė ilgokai aiškino apie aplinkinius istorinius namus, o aš stebėjau bažnyčią ir žvilgčiojau į žmones. Kaip tik tuo metu varpas kvietė mišioms.

Žmonės, tvarkingai, švariai apsirengę, susikaupejo bažnyčion. Daugiausia tai senesnio amžiaus moterys, bet buvo matyti ir vyrų.

Po to mus pro Viliampolę nuvežė į Devintąją fortą. Čia mums buvo rodomas kiekvienas kambarys, kur vyko komunistų kankinimai. Tie smulkmeniškai aiškinimai buvo gana ilgi. Visa tai lankytojams nusibodo ir džiaugėmės atsidūrę lauke.

Dabar mus nuvežė į M. K. Čiurlionio paveikslų galeriją (buv. Vytauto D. Muziejaus priestate prisiglaudusią). Vadovė gerai paaikškino, galerija gerai sutvarkyta. Atskiram kambarį visą laiką girdima Čiurlionio muzika. Iš čia vykom į netoliese esančius dailininko Antano Žmuidzinavičiaus namus, su jo žinomuoju šimto velnių rinkiniu. Juk ir sakoma: po šimts velnių...

Bus daugiau.

DĖL SPORTO OLIMPIADOS MONTREALYJE

Vietinė spauda pradėjo daugiau informuoti plačiąją visuomenę apie pasirušimus sporto olimpiadai Montrealyje 1976 m.

Burmistro J. Drapeau pakviestas Paryžiaus architektas Roger Taillibert paruošti olimpinio stadiono planus, sukėlė tikrą audrą Quebeco Architektų Sgoje.

Arch. s-gos pirmininkas J. Ouellette yra labai nusivylęs J. Drapeau nepasitikėjimu 1000 Quebeco architektais, kurių daugelis turi didelių patyrimus ir pagarsėję savo darbais. Užtenka tik priminti 1967 metų Expo rengimus. Geriau būtų panaudoti vietinius talentus. Pagaliau, galėjo būti paskelbtas stadiono planų konkursas, kaip kad buvo pasielgta Muenchene 1972 m. olimpiadai.

Panašiai nepatenkintas ir Jean-Louis Lalonde, karal. Instituto Kanados architektų prezidentas. Jis žada veikti į valdžią, kad olimpinio stadiono realizavimas būtų pavestas vietos architektams.

Pagal Quebeco įstatymus — joks architektas negali čia praktikuotis, nebūdamas S-gos nariu. Arch. S-ga gali leisti svečiams architektui būti to architekto patarėju, kuris yra registruotas Quebeco.

Arch. Taillibert nėra Quebeco Arch. S-gos nariu ir neprašė dar nei architekto patarėjo teisių.

PING-PONGO POLITIKA PROGRESUOJA

Pakeliui iš Paryžiaus į Montrealį atvyko 28 Kinijos stalo tenisistai, vadovaujami sporto komisijos viceprezidento Li Meng Hua. Grupėje yra taip pat pasaulinis exčempionas Chuang Cetung.

Svečiai žais draugiškas rungtynes Montrealyje, Otavoje, Toronte ir Vanuveryje. Išvyks balandžio 9 d.

Montrealio Architektų Draugijos — kuri turi 200 narių —, prezidentas Peter Haley, dar griežčiau kritikavo J. Drapeau ir pareiškė, kad tai yra vietos architektų įžeidimas. Sporto stadionai Romoje, Tokio, Mexico City ir Muenchene buvo išplanuoti vietos architektų.

1967 metų vasaros olimpinio žaidimų Montrealyje prezidentu ir generaliniu valdytoju paskirtas Roger Rousseau. Tai karjeros diplomatas, buvęs Kanados ambasadoriumi Kamerune, buvęs golfo čempionas, na, ir yra biznierių. Jis ir vadovaus olimpinio žaidimų komitetui, kaip tik bus tai suorganizuota.

Federalinė Kanados valdžia mokės ir toliau jam algą, kol jis dirbs olimpiadai, nežiūrint min. pirm. E. Trudeau pareiškimo, jog Otava neprisidės prie olimpinio žaidimų išlaidų.

Olimpinio kaimelio ir stadiono išlaidas padengs Montrealio miesto savivaldybė.

VIOLETA, BIRUTĖ IR PAULIUS JAV STALO TENISO MEISTERIAI

700 žaidikų dalyvavo JAV atvirose stalo teniso pirmenybėse 1972, kurios kovo 17-19 pravesė Hofstra universiteto sporto halėj Hempstead, Long Island. Nors žaista New Yorko pašonėje, bet lietuvių žiūrovų užklydo tik vienas kitas. Netgi atrodė, kad daugiau lietuvių rungtyniavo, negu pirmenybes stebėjo...

O mūsiškių žaidikų pribiro gausiai: vien Nešukaičių (To-

ronto Vytis) keturi — nuo trijų dukterų neatsiliko ir tėvas; trys Gvildžiai (New Yorko LAK) — čia taip pat tėvas rikiavo į kovą savo trupinį atžalyną; iš Toronto dar buvo atvykę gabūs jaunikliai: Birutė Plučaitė ir Paulius Klevinas (abu Toronto Aušra), be to, Elena Sabaliauskaitė (Toronto Vytis), o iš Ann Arbor, Michigano atskubėjo veterano Jaunučio Nasvyčio sūnus Petras. Taigi, iš

viso vienuolikė...

Moteryų gr. Violetai Nešukaitytei nusprūdo didysis laimikis, kai baigmėje ji pralaimėjo prieš Hicks iš Kalifornijos 0-3. Pasekmė vienašališka, bet pelnyta, nes Violeta šiame žaidime buvo sustingusi ir jai nesisėkė — eilė sviedinukų užgeso tinkle, o kiti smūgiai nekrito ant stalo.

Pirmam sete Violeta veda 2-0, 3-2, po to lygu 5-5 ir tada persveria Hicks, laimėdama 13-21. Antram sete Violeta veda 4-0, 8-3, 11-9, bet, po lygiųjų 11-11, Hicks atsiplėšia ir baigia savo naudai 16-21. Trečiam sete tas pats: Violeta veda 2-0, 3-2, lygiosios 3-3, 7-7, 8-8 ir vėl Hicks perima. Violeta atkunta iki 14-15, bet porą kartų supila į tinklą, prakerta, dar kartą priartėja iki 16-18, vėl du kartu į tinklą ir jau 16-20. Tada Violeta suspindi geru kirtimu, sumažina skirtumą iki 18-20. Taip ir nubanguoja viltis — o gal? Bet ne — Hicks grąžina sviedinuką, kuris apgauliai nušoka nuo stalo briaunos ir 18-21.

Kitoks vaizdas buvo pusiau-baigmėje, kur Violeta žaidė prieš J. Bochensky iš Oregono (ji dalyvavo JAV rinktinės pasaulio pirmenybėse Japonijoje 1971 ir po to viešėjo Kinijoje; o kai grįžo, Eugene miestas buvo paskelbęs jos dieną). Violeta užtikrintai laimėjo 3-0 (21-10, 21-9, 21-13). Prieš tą pačią varžovę 1971 Toronte Violeta turėjo tempti 5 setus, kol nusevė savo naudai.

Iki šiol Violeta yra 6 kartus laimėjusi moterų vienetą Kanados ir 3 kartus JAV pirmenybėse.

Violeta atsigavo moterų dvejetę, kur su partnere Domonkos (iš Quebeco) baigmėje sukirto Cash-Bochensky 3-1 (21-12, 13-21, 21-10, 21-18).

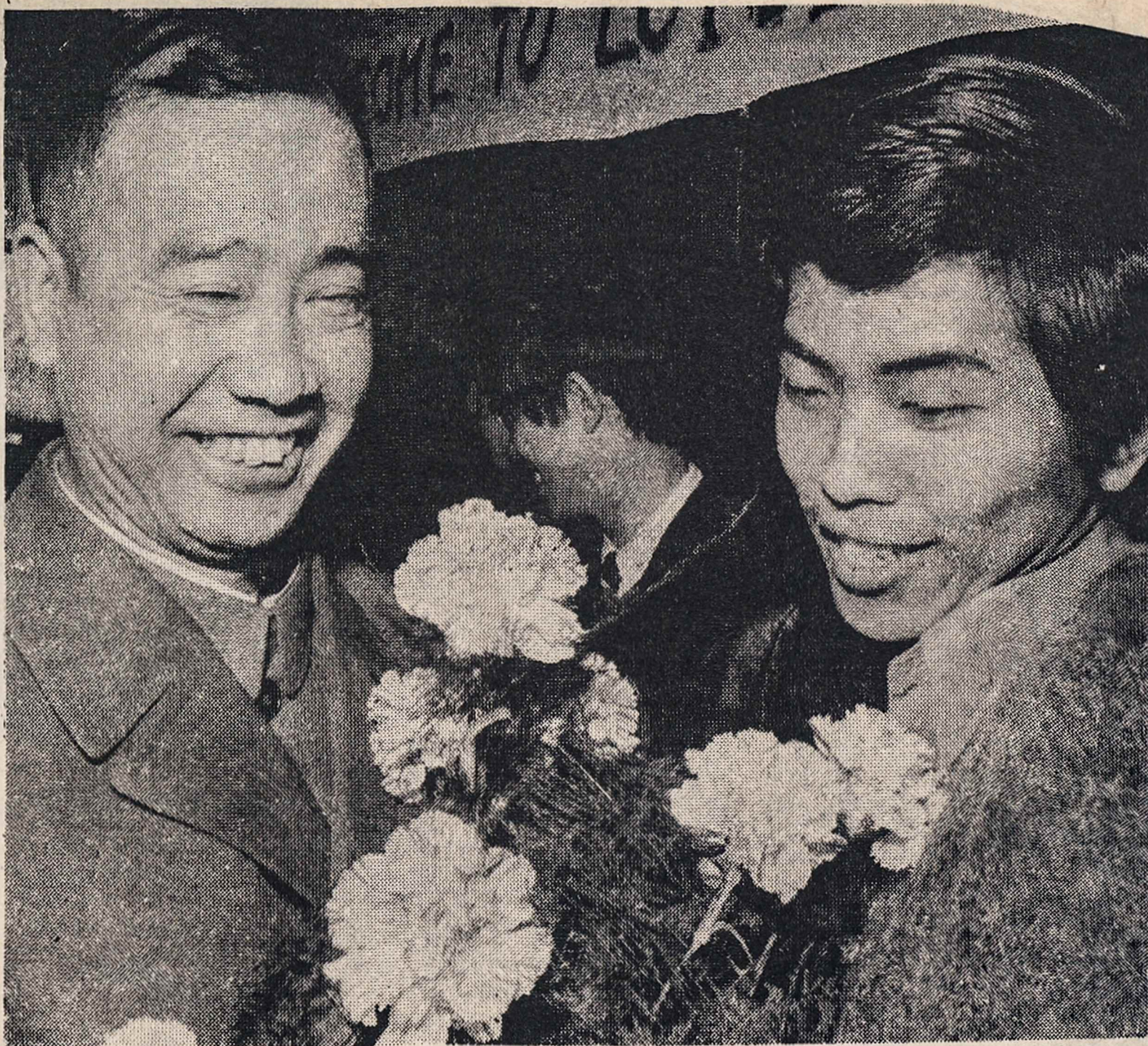
Be to, mišriam dvejete Violeta, su Caetano iš Toronto, nuskynė dar vieną meistertystę, baigmėje įveikė vyrų vieneto meistrą Lee su P. Hildebrand 3-1 (21-17, 20-22, 21-8, 21-18).

Kita Nešukaičių atžala, Flora, padėjo iškovoti antrą vietą moterų A kl. dvejete. Elenai Sabaliauskaitei moterų gr. nebuvo lemta toliau pasistūmėti.

Stipriai sužaidė Paulius Klevinas, dar tik 14 metų amžiaus, bet laimėjęs dvi meistertystes: jaunių iki 15 metų ir jaunių iki 17 metų klasėse. Paulius yra, kaip sakoma, natūralus talentas, greitas, vikrus, neatlyžtas kovotojas. Ypatingai džiugė jo pergalė 17 metų klasėje, kur baigmėje nukirto Seemiller iš Pittsburgho 3-1. Pirmam sete priešininkas veda 2-3, 4-7 ir 7-9, bet tada Paulius išlygina, persveria ir sugriebia setą 21-15. Antram sete įtempta dvikovė ir pasekmė apylygė. Į pabaigą Paulius veda 19-18 ir 20-19, bet Seemiller ištempia savo naudai 21-23. Trečiam sete Pauliui nėra vargo ir jis laimi 21-13. Ketvirtam priešininkas veda 4-6, Paulius užsiplėšia 10-7, lygiosios 10-10, Paulius atsileidžia iki 13-16, bet, po lygiųjų 17-17, persveria iki 20-17 ir laimi 21-18.

Neseniai, National Capital varžybose Ottawoj, Klevinas buvo laimėjęs jaunių 15 ir 17 m. klasėse, be to, vyrų B kl. Jis pirmaujantis jaunis Kanadoje.

Nukelta į 10 psl.

Kinijos sporto komisijos viceprezidentas Li Meng Hua ir pasaulinis stalo teniso eksčempionas Chuang Tse-Tung.

Atkelta iš 9 psl.

Kita kylanti žvaigždikė yra Birutė Plučaitė, dar tik 13 metų amžiaus, iš gausios šeimos — 7 vaikai, o Birutė — antroji jauniausia. Žaidžia dar tik porą metų, bet tėvas yra pranciškonų namų Toronte salės prižiūrėtojas, tad Birutė ir įniko į stalo tenisą... National Capital 1972 varžybose Ottawoj laimėjo mergaičių 15 ir 17 m. klasėse.

O dabar Plučaitė pasipuošė iš JAV 13 m. kl. meistryste, baigmėj nugalėjusi Myers iš Omahos 3-0 (21-9, 21-19, 21-7). Toj pat klasėj žaidė ir kitos dvi lietuvaitės: Glorija Nešukaitytė pirmam rate įveikė D. Payotelis iš Michigano, bet vėliau pralaimėjo baigmininkei Myers; Danutė Gvildytė pirmam rate prapylė prieš Vangor iš Yonkers.

Veteranų pirmenybėse geriau sekėsi Jonui Nešukaičiui, kuris pasiekęs ketvirtbaigmę, pralaimėjo prieš Marinko. Pranui Gvildžiui, kaip ir jo sūnui Pauliui (šis žaidė berniukų 13 m. klasėj), ši kartą laimė nesišypsojo, kaip ir Petrui Nasvyčiui vyrų B kl.

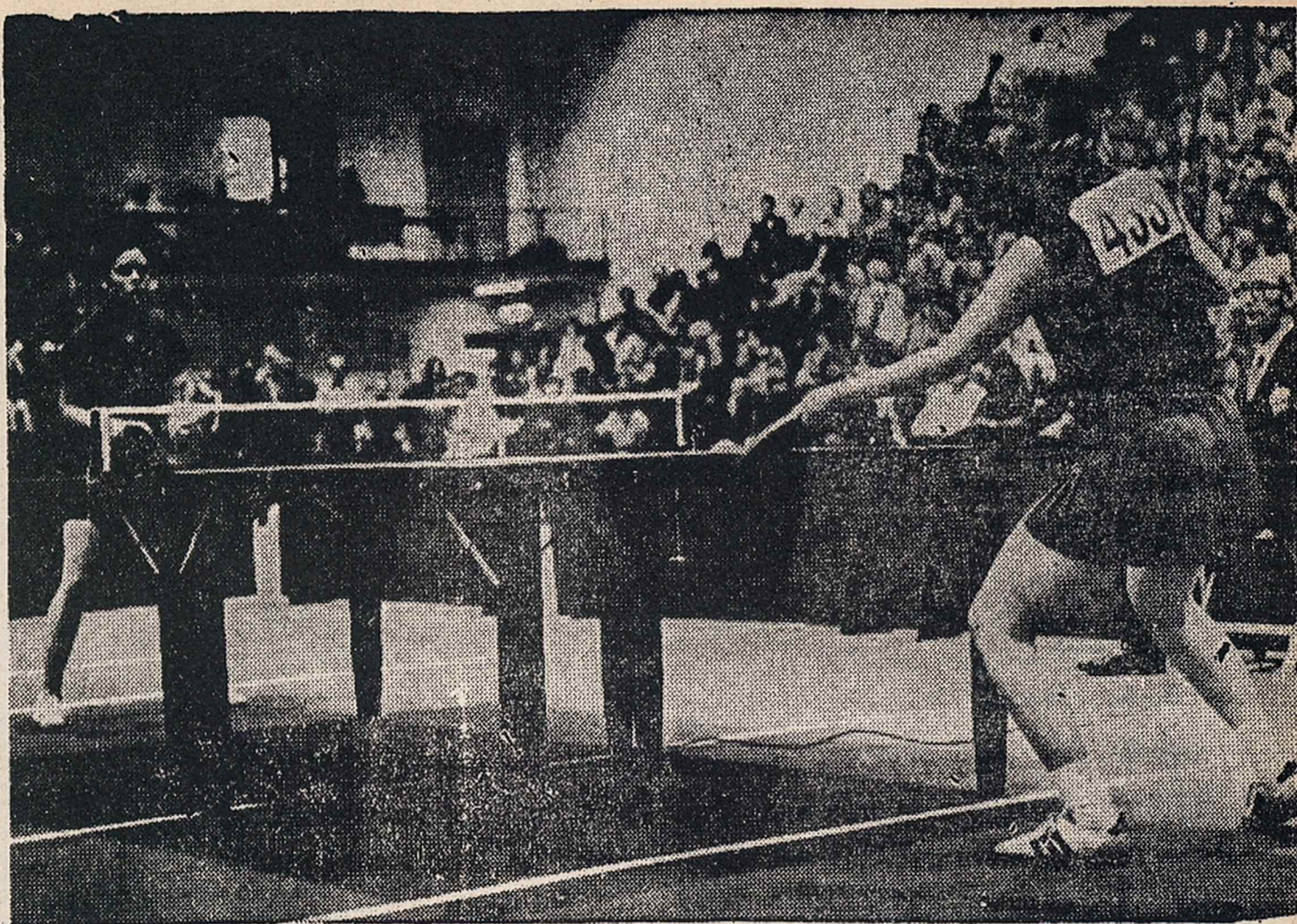
Beje, vyrų vienetą laimėjo Lee, 1960-1964 P. Korėjos meistris, dabar JAV pilietis, penktą kartą JAV vyrų meistris.

Baigmėj Lee, po blankaus žaidimo, sudorojo Howard 3-0. Vyrų dvejete Lee su kitu rytiečiu Pandrit (iš Siam) parklupdė veteraną Bukiet su Sweeris 3-0.

1972 JAVstalo teniso pirmenybėse lietuvių duoklė sviri ir pergalėmis atseikėta. Tik gaila, kad kitur taip šauniai besireklamuoją veikėjai nė nepasirodė. Sausio 22-23 Marylande, prie Washingtono, buvo žymiai geriau. Didžiojo turnyro (325 žaidikai) laimėtojai: Violeta ir Flora Nešukaitytės (Violeta moterų vienetė ir su Flora moterų dvejete), Paulius Klevinas (jaunių 15 m. kl.) ir Glorija Nešukaitytė (mergaičių 13 m. kl. baigmėj nugalėjo Danutę Gvildytę) — visi susilaukė tenyškųjų lietuvių dėmesio. Tautiečiai pagerbė Violetą, įteikdami gėlių puokštę ir lietuviškais ornamentais išdrožintą sagtį (R. Petrutienės kūryba).

O kas nutiko New Yorko apylinkėj, dar didesnio pobūdžio JAV pirmenybėse? Profesionalai veikėjai prašovė pro šalį, o galėjo pasidomėti mūsų judriuoju jaunimu ir ta proga prisidėti prie lietuviškos propagandos.

K. Čerkeliūnas

Torontiške Violeta Nešukaitytė (dešinėj) kovoja su Wendy Hicks iš Santa Barbara, Calif.

klasių, nuo 14-18 m.

Šventės finansų komitetas balandžio 22 d. rengia Beverly Country klube šaunų banketą, į kurį pateks asmenys, įmokėję po 100 dolerių. Komiteto pirmininkas J. Evans visus kviečia dalyvauti. Pakvietimus įsigyt 6845 So. Western, Chicago, 60636.

muo Genocido parodos suprojektavime ir jos sustatyme.

Palaidotas kovo 29 d. Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje. Liko nuliūdusi žmona Amelija, dukrelė dail. Dalia, daug giminių, artimųjų ir visa Čikagos patriotinė lietuvių visuomenė. Įsėkis ramybės Zenonai, per anksti apleidęs šią "ašarų pakalnę". J. J-tis.

VELYKOS ČIKAGOJE

Kalėdos Čikagoje ir jos apylinkėse buvo šiltos, nei trupučio sniego, bet užtat Velykas turėjome šaltas ir baltas. Kovo 29 d. Čikagoje privirto 6 coliai sniego. Medžiai ir krūmai buvo apsidengę jo skraiste ir fotografai turėjo "aukso progą" žiemos vaizdus įtraukti į foto filmus. Nors pavasario pradžia mums mena žiemą, bet reikia tikėtis, kad jau nebetoli ir tikrasis, savo grožiu ir malonumais, pavasaris apsilankys pas mus.

J. J-tis.

MIRĖ DAIL. ZENONAS KOLBA

Čikagoje po ilgos ir varginančios ligos kovo 26 d. mirė darbštus ir kūrybingas dailininkas Zenonas Kolba. Velionis buvo Čiurlionio galerijos steigėjas, kurioje netik savo darbą, bet ir gausias materialines aukas yra sudėjęs. Visiškai jam neatsilyginę žmonės galeriją "nacionalizavo". To pasėkoje sukeltas sielvartas ir asmeniškų piniginių įnašų praradimas gal ir pagreitino velioniui mirtį. Dail. Z. Kolba buvo pagrindinis as-

Dail. Zenonas Kolba (1909. X. 4 — 1972. III. 26)

Z. Kolba

Angelas

MŪSŲ PRIEBUGLIS: Andrius ir Alfonsas Viskantai žinomi LaSalle hockey žaidėjai Riverside organizacijoje. Jie abudu jau išrinkti All-Stars žaidėjais. Tai Teresės ir Alfonso Viskantų sūnūs.

po chicagos dangum

NAUJO FILMO PREMĖRA

Kovo 17 d. JC didžioje salėje įvyko Lietuvių Foto Archyvo naujo filmo premjera: "Į septintąjį dešimtmetį". Buvo apie porą šimtų žiūrovų. Prieš seansą, kalbėjo kun. Kezys, dr. Pikūnas, kuris Ateitininkų Federacijos vardu sveikino kūrėją ir išleidė-

ją, įteikė 100 dol. auką. Po to, sveikino p. Kižienė, Kęstutis Bagdonas, aukojęs filmui net \$2000. -, dr. Razma, dr. P. Kisieliū. Filmą turinys: ateitininkų stovykla Dainavoje ir 8 Ateitininkų kongresas 1970 m. rugsėjo 4-7 d. d. Čikagoje. Muzika iš Čiurlionio simfoninės poėmos "Jūros", kalba K. Pečkys, SJ,

filmavimo, garso ir redaktinius darbus atliko kun. Kezys. Sėkmės LFA (Liet. Foto Archyvas) ir toliau leisti filmus. B. B.

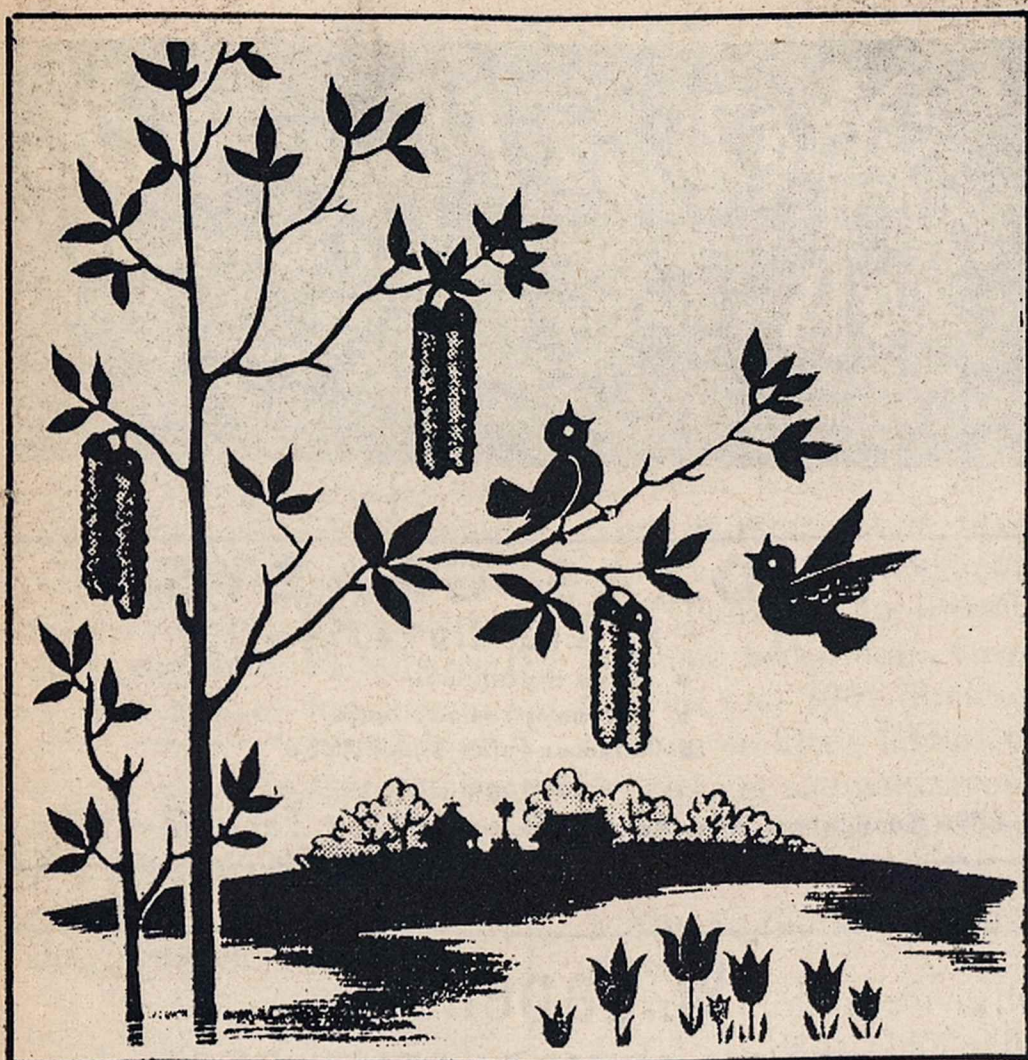
ŽURNALISTAI VEIKIA

LŽS-gos CV rengiasi rudenį pagerbti rašytoją Vyt. Alantą, o nuo kovo 28 d. pradeda jauniems spaudos darbuotojams kursus. Jie vyks kas savaitę 7.30 val. JC ir pirmą paskaitą skaitys dr. kun. J. Prunskis "Žurnalistinio darbo įdomybės". Visi, kas tik domisi spauda, prašomi registruotis 737-8400 arba paskaitose. Paskaitos veltui. Ateikime į kursus, kas tik galim, tuo pagilinsime savo žinias ir paskatinkime jaunimą jais domėtis.

Bal. Brazdžionis

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Čikagos šokėjų grupės sunkiai dirba; repetuoja net du kartu savaitėje. Jaunimas labai domisi švente, atsiranda naujų šokėjų. Tik Lietuvos Vyčių grupei dar trūksta berniukų. Priimami tik iš aukštesniųjų mokyklos

PO CHICHAGOS DANGUM...

(Tęsinys iš 10 psl.)

LIETUVIAI TEISININKAI

Čia veikia teisininkai numato išleisti savo metraštį apie Lietuvos teismus. Centro valdybą sudaro: A. Budreckas, P. Gaudušas, M. Mackevičius, J. Talalas ir J. Vasaitis.

PARĖMĖ "LIETUVIŲ JAUNIMĄ"

Lietuvių Šaulių Sąjungos Centro Valdyba paskyrė 1972 metams "Lietuvių Jaunimo" žurnalui \$2000.- Žurnalas yra kritiškoji padėty, kuris leidžiamas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Informacijos Valdybos ir redaguojamas Gintaro Karoso.

TRISPALVĖ MĖNULYJE

Sen. Percy, Čikagos lietuviams atskirais laiškais pranešė, kad balandžio mėn. astronautai nuveš į mėnulį Pabaltijo

kraštų vėliavas. Tą jis buvo pažadėjęs Vasario 16 minėjime.

SENELIŲ NAMAI LEMONTE

Liepos 4 d. senelių prieglauda minės savo 25 metų gyvavimo sukaktį. Tuos namus įkūrė Lietuvių Labdarių Sąjunga. Prieglauda vadovauja kun. Adominas ir administruoja seselė kazimierė M. Clemencia sveikatingumą prižiūri dr. S. Palutis.

GRAŽUS PAVYZDYS

Anglijos Lietuvių Klubo valdyba nutarė prašyti visus savo narius, kad jie priimtų JK ir tautinių šokių šventės atstovus iš Anglijos, kaip savo svečius. Gegužės 6 d. ALK rengia jaunųjų menininkų pasirodymą Pakšto salėje ir visas pelnas bus skiriamas

mas padėti iš Anglijos atvykstantiems.

NELAIMĖS IR MIRTYS

Kovo 15 naktį iš Circle u-to studentė Vida Gėštaitė su vienu bendradarbiu vyko namo. Ties 515 W. Englewood gatve du banditai pareikalavo pinigų. Vyras atidavė \$25, o Vida neturėjo. Banditai pradėjo ją mušti ir vėliau peršovė per krūtinę. Kulka perlindo per kūną, plaučius. Ligoninėje ji dabar sveltsta.

Kovo 18 d. rytą staigiai ir netikėtai mirė mokytojas Domas Velička. Jis buvo pirmasis Lituanistikos Instituto įsteigėjas ir ilgus metus direktoriumi. Gaila netekus šio darbštaus lietuviybės darbininko. Giliausia užuojauta jo pasilikusiai šeimai.

Bal. Brazdžionis

london, ont.

TEATRO ŠVIESOS DEGS...

Lietuviai teatrui visada skirdavo tiek meilės ir dėmesio; vaidinimus labai mėgo. Kaip miela prisiminti tuos kaimų klotimus, kai ten dažnai susirinkdavo ne tik visas kaimas, bet ir pati plačioji apylinkė.

Čia Kanados lietuviai turi tik vieną pastoviai veikiančią

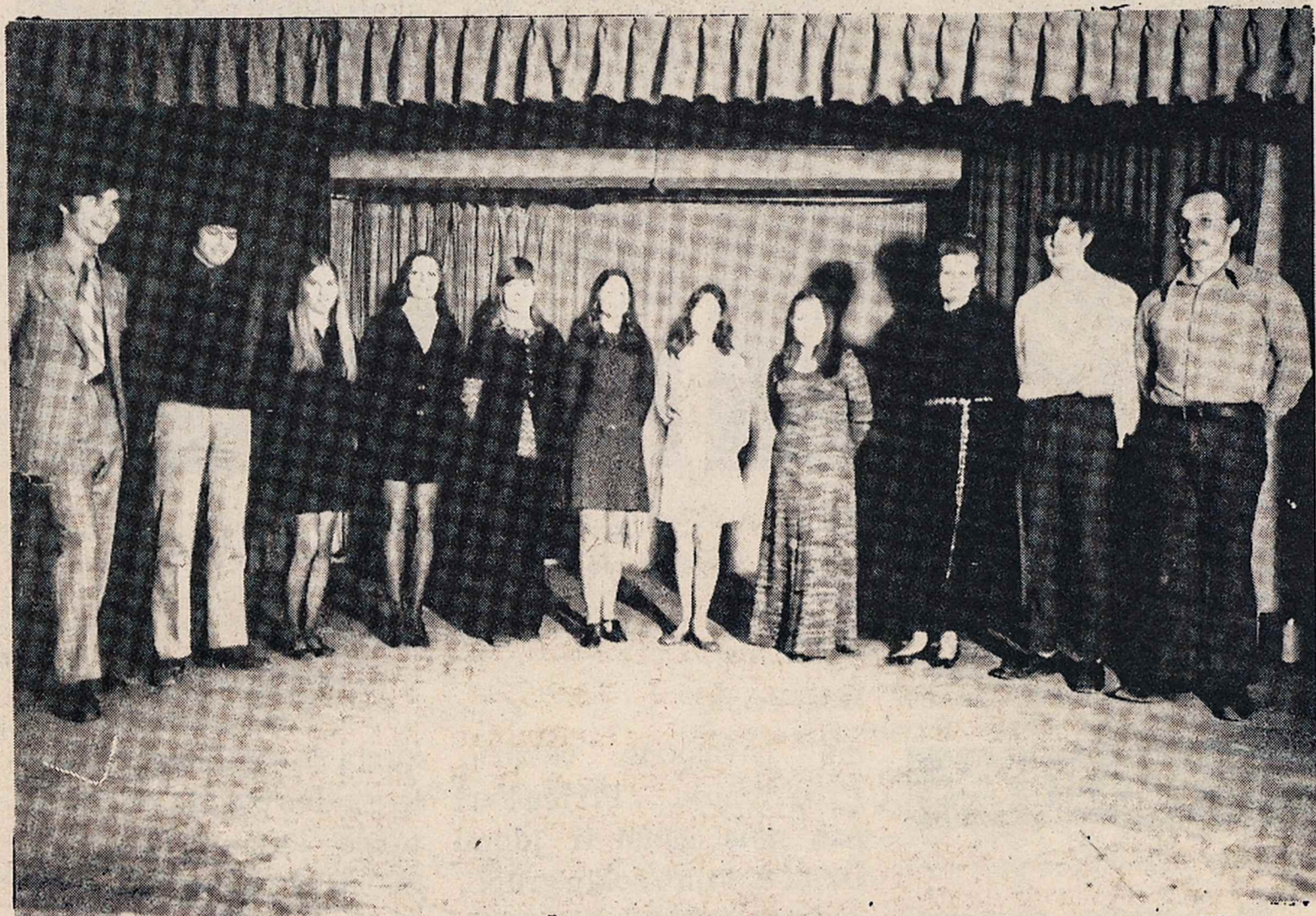
Hamiltono teatrą "Aukurą". Teko skaityti, kad "Aukuras" vaidino Toronte Balio Sruogos "Dobilėlių penkialapi". Esą, - trūkė žiūrovų...

Kovo 19 d. Londono lietuviai pasikvietė "Aukurą" į didoką Colborne Community Centre salę ir labai stengėsi nei vaidintojų, nei režisorių neapvilti... Šį kartą žiūrovų buvo pakankamai. Atvyko net ir iš kaimyninių apylinkių.

Atsidėję sekėme rašytojo Jurgio Jankaus III v.

dramą "Audronę". Vaizduotas prieškarinis mielas lietuviškas kaimas. Vaidintojai tai atliko įtikinamai. Gyvosios ir tipiškos kaimo mergelės Skirmutės rolėje Lina Verbickaitė užtikrintai parodė turinti vaidybos talento ir sekanti žymiosios režisierės Elenos Dauguvietytės pėdomis, o pastaroji, ši kartą vaidinusi Žeminėlę, sugilia intulciją, stebėtinai gerai atkūrė būdingą

Nukelta i 12 psl.

LONDONO KULTŪROS KLUBAS "AUŠRA", atlikęs literatūros popietės programą kovo 26 d., lituanistinės mokyklos dvidešimtmečio sukakties proga. Iš kairės: S. Dragunevičius, B. Zadorskis, G. Stočkutė, L. Lukšaitė, H. Kierasevičiūtė, L. Keraitė, L. Petrašiūnaitė, V. Petrašiūnaitė, G. Petrauskienė, J. Valaitis, A. Puteris. Nuotrauka S. Kero.

ADVOKATAS J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-3364

ADVOKATAS B.K. Schneider, BA, BCL

DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W.
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL,
TEL. 255-3536

Dr. A.O. Jaugelienė

Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

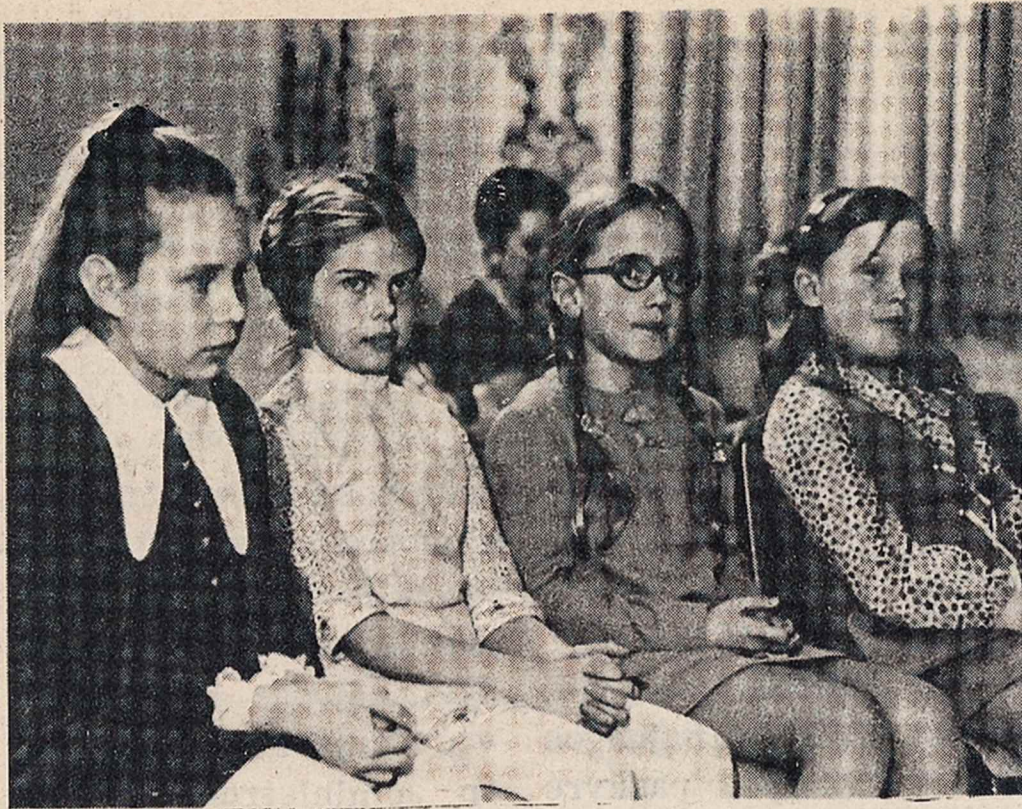
london, ont.

Atkelta iš 11 psl.

kaimo moterėlę. Kaimo žvejys Vargūnas (A. Ulbinas) taip pat gerai veiksma gyvino. Vieną sunkesnių rolių turėjo A. Žilvytienė - Audronė.

Vaidinimą turėtų pamatyti mūsų išeivijos jaunimas. Vaizdelis atskleistų jiems savo tėvų krašto nemeluotą kaimo gyvenimo būdą ir eigą, o taip pat gilią užuojautą, žmonių vieningą sielėjimąsi ir graudų sunkios valandos pergyvenimą, kai vieną šeimą ištinka nelaimė.

Uždangai nusileidus, žiūrovai sustoję sukėlė audringas ovacijas mieliems hamiltoniečiams. Scenonsu visais vaidintojais iššaukta ir gėlėmis apdovanota, susijaudinusi režisiorė pasakė, kad teatro šviesos tai degs, kol bus žiūrovų. Jutome, kad būtų nusikaltimas lietuviš-

Londono lituanistinės mokyklos mokines stebi programa.

Nuotrauka S. Kero.

kai kultūrai, jei leistume toms šviesoms užgesti.

L. Eimantas

Pavasariais, tuoj po Velykų, pagal priimtą tradiciją, Londone ruošiami Baltijos šokiai-balius. Šia proga Baltijos ansamblis atžymės ir savo penkmetį, žvelgdamas praeitin su pasididžiavimu, o ateitin su lietuviška viltimi ir ryžtu. Neapvilksime šio vakaro

jaunųjų šeiminkų! Paremami juos taip svarbiame lietuviybės išlaikymo kelyje, rinkimės gausiai šios progos atžymėti naujoje, gražioje salėje, prie visų mėgiamos "Renaissance" muzikos. Vakarą programą atliks pati Baltija. Iki malonaus pasimatymo balandžio 15 d., 8 v. v., 550 Wellington St., Centennial salėje, Londone, Baltijos penkmečio baliuje. B.

Londono lituanistinės mokyklos dvidešimtmečio minejime, mokinė Sigita Bersėnaitė iteikia dabartinių mokinių dovaną vedėjui mok. L. Eimantui.

L. EIMANTAS SU ŽMONA, minejimo iskilmsė.

Nuotraukos S. KERO.

st.catharines

Su pirmais pavasario žiedais, Niagaros Pusiasalio tautinių šokių grupė Nemunas, ruošia savo pir-

mą pavasario vakarą. Programoje... Pirmą kartą pas mus gausi ir įdomi Delhi tautinių šokių grupė, su tautiniais šokiais ir dainomis. Nemunas... Vyresnieji ir jaunesnieji supins tautinių šokių pykę,

kurią kiekvienas atsilankęs galės pasidžiaugti. Gitaros aidai... p-lės S. Shortt iš Tonowanda N. Y. Praleidę vakarą su šokančiu jaunimu paremsite Nemuniečių kelionę į didingą

Nukelta į 13 psl.

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.

T. Laurinaitis

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

(vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.

601 St. Jean Road.

Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Kiekvienas klientas gali laimėti "Snow-blower"
- Parduodamos "Scorpion" firmos motorinės rogės
- Lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:

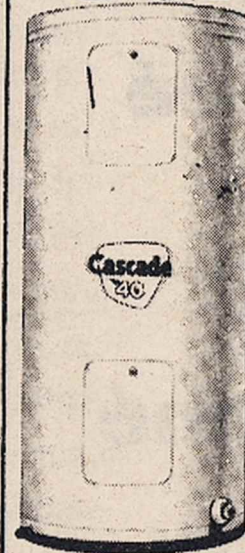
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower

Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères

Hydro-Quebec atstovas,

Tik apmokate mėnesinę elektros sąskaitą.

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Taip pat gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée.

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

1.75 par mois per month

40 kuris išnuomoja ir įrengia karšto vandens šildymą.

2.25 par mois per month

60

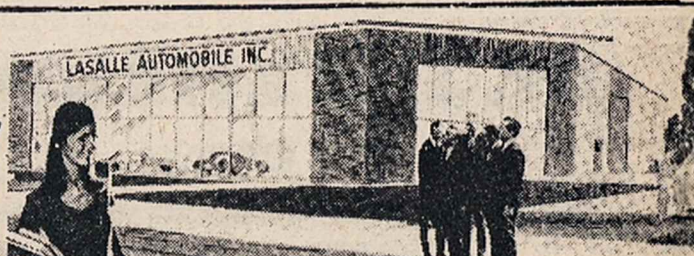
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

P A R D A V I M A S

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1972 METAIS

PRADEDANT NUO **US\$ 530**

Išvykimo datos: gegužės 18, 30, birželio 20, 29,
liepos 13, 27, rugpjūčio 10, 24,
rugsėjo 7 d.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai ir Kaunas.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Parūpiname dokumentus Jūsų giminėms iškviesti iš
Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į
Lietuvą.

Anglų kalba rašykite:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, QUE. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE

(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus
drabužius. Siuvu naujus, pagal užsaky-
mus, vyriškus paltus, kostiumus ir kel-
nes. Aukštos kokybės medžiagos.

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East

Montreal (kampus de la Roche).

Tel.: 523-3525

Atdara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

st. catharines

Atkelta iš 12 psl.

pasaulio lietuvių Tautinių
Šokių šventę Chicagoje.
Laukiame visų iš Niagaros
Pusiausio, tolimesnių ir
artimesnių kaimynų. Ba-
landžio mėnesį 29 dieną
šeštadienį, 6 valandą va-
kare. Slovakų salėje Page
ir Welland gatvių kampas,
St. Catharines Ont. Jūsų
malonumui gros geras or-
kestras, veiks skanių val-
gių ir įvairių gėrimų bufet-
as, loterija, ir t. t.

Nemuno tėvų komitetas

ŠV. KAZIMIERO
MINĖJIMAS IR MŪGĖ

Š. m. kovo mėn. 5 d.
skautai ir skautės atšven-
tė savo globėjo šv. Kazi-
miero šventę. Šventę pra-
sidėjo šv. Mišiomis daly-
vaujant visiems skautams.
Dvasios Vadas Tėvas Ju-
venalis Liauba pasakė gra-
žų pamokslą. Nebereikalo
jį St. Cathariniečiai vadi-
na auksaburniu. Jo pa-
mokslai žmogų pakelia nuo
žemės dulkių, nuo pasaulio
susmulkėjimo. Ir žmogus
nors valandėlei pasijunti
sekąs šv. Kazimiero pa-
vyzdžiu. Paskui sekė pro-
grama su vaidinimėliu

apie šv. Kazimierą ir po
to mūgė. Mūgės pasiseki-
mu turim būti dėkingi vi-
siems, kurie prisidėjo sa-
vo auka ir darbu. Dėkingi
esam mūsų dvasios vadui
už leidimą naudotis ne tik
saliuke, bet ir virtuve. P.
p. J. ir P. Skeivelams,
kurie paaukojo stamboką
sumą pinigų. Jie yra nuo-
latiniai skautų rėmėjai,
kurie metų metus remia
skautišką jaunimą. Mielo-
sios ponios, prašomos
skautų, parėmė skaniai
pagamintu maistu. Ir tik-
rai mūgė buvo įvairi mais-
tu. Baronų virtinės, "ce-
peliniai", virtiniai, balan-
dėliai ir kitokie skanumy-
nai. Visi buvo patenkinti,
o ypatingai ponios, nes tą
dieną nereikėjo daryti na-
muose pietų.

ŠIMTAS DOLERIŲ
"NEMUNUI"

S. A. Viskontai svečia-
vosį mūsų bendruomenėje
ir patyrę apie gražiai vei-
kiantį "Nemuno" ansamb-
lį, padovanojo jam šimtą
dolerių. Tai jau tikrai di-
delė parama šio krašto
lietuviško jaunimo veiklai.
S. A. Viskontai jau kelinti
metai nebegyvena Wellan-
de, iš kur būdavo padeda
lietuviškumui Wellandui ir
St. Catharines. Vienais
metais jis buvo b-nės pir-

mininku ir dar vargonin-
kaudavo per lietuviškas
pamaldas abiejose koloni-
jose, tam specialiai atva-
žiuodamas į St. Catharines
kas sekmadienį.

Gyvendami Venecueloj,
S. A. Viskontai irgi padė-
davo lietuviybės darbe kur
ir kada galėdami. Atvykęs
į Kanadą, A. Viskonta
greitai išmoko kalbą ir
išlaikė gana nelengvus pie-
nininkystės egzaminus, ir
taip perėjo į pieno produk-
tų gamybą. Šiandieną S. A.
Viskontai yra skaitomi vie-
ni geriausiai prasigyvenu-
sių lietuvių Kanadoje.

Aktyvus A. Viskonta bu-
vo ir praeityje. Blombergio
stovykloje, Vokietijoje,
jis vadovavo kurį laiką lie-
tuvių chorui, kol atsirado
konservatoriją baigęs Al-
bertas Vaičiūlenas.

Nemuniečiai yra labai
dėkingi naujam mecenatui.

Kor.

toronto

POKALBIS APIE KELINĖ-
TAS BEZDŽIONES

St. George stoty į vago-
ną įlipa du vidutinio am-
žiaus keleiviai. Atsisėdę
minkštasiuoly, žvilgsniais
bėginėja per Toronto Daily
Star. Vienas straipsnis
krinta jiems į akis. Ten
yra Hamiltono u-to profe-
soriaus James Dalypa-
skaitos santrauka, kurią
jis skaitė mokytojų konfe-
rencijoje Inn oh the Park
patalpose. Liesdamas šių
dienų studijuojantį jauni-
mą, profesorius pavadino
kai kuriuos studentus keli-
nėtom bezdžionėm (trou-
sersed apes).

Susipažinę su straipsniu,
abu vyrai lietuviškai dis-
kutuoja straipsnio mintis
ir stebisi profesoriaus
drąsa keliant į viešumą
nuogos tiesos kibirkštį.

Smulkesnės išvaizdos
vyras, reiškia savo pasi-
tenkinimą, kad mūsų jau-
nimo tarpe taip blogai dar
nėra. Mūsų jaunuoliai, kad
ir kaip labai apsiželdinę,
kad ir kokias barzdas au-
gina, — jie išlaiko atitin-
kamą tvarkingumo laipsnį.
Jiems jokių būdu negalima
primesti bezdžionių vardo.

Nukelta į 14 psl.

Tiktai nuo kovo 11 iki balandžio 17 d.

Income Tax - PRANAS TAUTKUS,
(buvęs mokytojas)

turi daug prityrimo užpildyti įvairias INCOME TAX
blankas. Kreiptis asmeniškai arba telefonu skam-
binti tikrai šiomis dienomis:

ŠEŠTADIENIAIS nuo 1 iki 5 val.
p.p. T. Laurinaičio Photo Studio,
1920 Frontenac St., Montreal, P.Q.
Tel. 525-8971

SEKMADIENIAIS nuo 1 iki 5 val.
p.p. Ant. Matulio bute,
7686 Edward St., La Salle, P.Q.
Tel. 366-3805

Be to, jis užpildo pensijų,
emigracijos ir kitokias
blankas.

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELBDAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAM NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Atkelta iš 13 psl.

Malonu, kad mūsų lietuviai – tėvai geba taip gražiai auklėti savąjį atžalą.

Stambesnis keleivis priitaria savo bendro nuomonei. Esą, mes atvažiavę iš žaviosios Lietuvos, esame visai kitokie žmonės, turime visai kitą būdą, mes ir kažkaip pamėgdžiodami vietinius, jų ekstravagantiškus pomėgius,

hamilton

Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopos penkmečio minėjimas ir Kanados šaulių rinktinės atstovų suvažiavimas įvyks gegužės 6 ir 7 d. d., Hamiltone, Ont. Jaunimo Centre, 48 Dundur Str. Pradžia punktualiai 6 val. v. Trumpas minėjimas ir sveikinimai. 7 val. koncertas: išpildo Hamiltono mergaičių choras "Aidas" su solistu p. Verikiaičiu.

8 val. banketas su visais įdomumais. Šokiams gros Beny-Ferry orkestras. Už įėjimo bilietą bus duodama pilna ir skani vakarienė su kietais ir minkštais gėrimais.

Bilietai jau dabar gausiami pas v-bos narius. Bus turtinga loterija. Svečiais pakviesti: gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, Krašto Centro v-bos pirm. p. Čuplinskas L. Šaulių S-gos pirm. V. Tamošiūnas su Centro v-bos nariais, Hamiltono ir St. Catharines karo veteranai ir Toronto neprikl. kovų savanoriai-kūrėjai. Laukiami šauliai iš Amerikos ir Kanados. Šauliai ir šaulės dalyvauja, kiek galint, uniformuoti. Su vėliavomis atsinešti ir stovus. Dėl nakvynės pranešti iš anksto k. pirmin. p. Kanopai, 48 Holton Str. Hamilton, tel. 545-2703.

Prašoma sekti spaudoje skelbimą. J. P.

SLA 72 KUOPOS VEIKLA

SLA 72 k. susirinkimas

14 psl.

niekuomet neperžengsime savojo padarumo ribų. Tą ribą, kuri mus taip būdingai išskiria iš visų kitų tarpo. Jam buvę nemalonu tik vienu atveju, kai jis atkreipęs dėmesį į mūsų spaudoje pasirodžiusius straipsnius apie organizuojamą jaunimo kongresą ir pamatęs rengėjų nuotraukas. Ten, tarp pasigerėtinai tvarkingų vaikų ir simpatiškų mergaičių, buvęs vienas, plaukais apaugęs, visos nuotaikingos grupės vaizdą blauriai gadinęs mūsų tautietis.

S. Pranckūnas

įvyko kovo 25. Be eilinių svarstymų, buvo išrinkta nauja SLA centro valdyba, išrinktas delegatas į SLA 57 seimą, įvykstantį šiais metais Floridoje.

Atstovas į SLA 57 seimą išrinktas J. Šarapnickas.

Šių metų SLA 72 k. valdybą sudaro: J. Šarapnickas – pirm. ir fin. sekr., P. Dauginas – vicepirm., J. Bajoraitis – sekr., A. Kaušpėdas – išd., Ig. Varnas ir G. Melnikas – išd. globėjas, Z. Pulianauskas ir V. Triponas – ligonių lankytojai.

Nauji nariai: S. Matukaitienė ir E. Tribinavičienė.

SLA kuopos tradicinė gegužinė šiais metais įvyks liepos 23 d. A. Padolskio sodyboje, Paris, Ont.

Po susirinkimo kuopos ilgametis išdininkas A. Kaušpėdas visiems dalyviams suruošė vaišes, kurių metu buvo padiskutuota kuopos ir bendrai SLA reikalai. SLA narys

KLUBO PRANEŠIMAS

Hamiltono Medžiotų ir Žūklautojų klubas "Giedraitis" ruošia savo šaudykloje taip vad. Steak -- shooting – šaudymą. Kviečiami visi dalyvauti gegužės 7 d. Šaudykla bus atidaryta prieš pietus.

Valdyba

ŠALPOS REIKALAI
MONTREALYJE

Montrealio lietuviai per KLB apylinkės valdybą yra išipareigoję šelpti lenkų teritorijoje, Suvalkų trikampį esančius lietuvius ir Vokietijoje esančią Varsario 16 gimnaziją.

Šiuo metu visais šalpos reikalais KLB Montrealio apylinkės pavedimu rūpinosi p. M. Kasperavičienė, kuri yra išsiuntusi per 20 siuntinėlių Suvalkų trikampio pašalpos reikalingiems lietuviams.

Šalpai yra reikalinga visų bendra parama. Maloniai prašoma; kas turite atliekamų, bet dar vartotinių rūbų bei avalinės – pranešti šalpos reikalų vedėjai p. M. Kasperavičienei asmeniškai ar telefonu 768-0585 ir susitarti dėl jų pristatymo.

Kiekvienas siuntinėlis į Suvalkų trikampį kainuoja apie \$10. – Tuo reikalu, p. M. Kasperavičienė kiekvieną sekmadienį (tuojau po pamaldų) Aušros Vartų parapijos salėje renka aukas. Gera būtų, kad tokia akcija vyktų ir Šv. Kazimiero parapijoje.

Montrealio lietuvių bankas LITAS, suprasdamas didelę šalpos svarbą, savo visuotinio narių susirinkimo metu, taip pat paskyrė minėtam siuntinėlių išsiuntimui \$213. – Tai yra gražus pavyzdys.

Tačiau, norint išvystyti platesnę šalpos veiklą ir nors dalinai patenkinti mūsų seserų ir brolių lietuvių vargan patekusių, norus – reikia didesnių aukų. Prisimindami juos, atsiminkime ir savo tautinę bei krikščionišką pareigą.

Todėl laukiame visokeriopos paramos iš visų Montrealio lietuvių ir jų organizacijų bendram lietuviškam šalpos darbui.

J. Šiaučiulis

PARODA JAV-se

Pranas Baltuonis, žinomas medžio – šaknies drožėjas Kanadoje, pradeda vis labiau garsėti ir Amerikoje. Hartford; Conn. Phoenix Plazoje jo

Nukelta į 15 psl.

*Aš liūdnesnio kas būti galėtu
Už likimą žmogaus šioj naktį?
Jo gimimas toks ilgas ir lėtas,
o mirtis – nelaukta ir staigi.
(V. Mačernis)*

Mūsų mylimas vyras, sūnus ir brolis a.a. dailininkas VYTAUTAS ANTANAS REMEIKA š.m. vasario 13 d. vakare iškeliavo amžinybėn.

Šią mums labai sunkią valandą pamatėme kiek draugų ir bičiulių turėjo velionis Montrealyje, Toronte, Chicagoje, Rochesteryje, Hartforde, Hamiltone, Los Angeles ir kitur.

Nuoširdžiai dėkojame Aušros Vartų parapijos klebonui kun. L. Zarembai, S.J. už rožinį laidotuvių namuose, šv. mišias ir pamokslą bažnyčioje, ir paskutinį patarnavimą kapinėse. Solistei Ginai Butkutei – Čapkauskienei, giedojusiai bažnyčioje šv. mišių metu. Velionies ir mūsų bičiuliui poetui dr. Henrikui Nagiui už tikrai jaudinantį žodį kapinėse.

Ačiū jo draugams nešusiems jo karstą paskutinio poilsio vieton.

Esame dėkingi visiems atsiuntusiems gėlių, kurių buvo tikrai daug, už piniginę paramą jo žmonai Vidai, pareiškusiems užuojautą spaudoje ir asmeniškai laiškais, ir aukojusiems šv. mišias už velionies sielą.

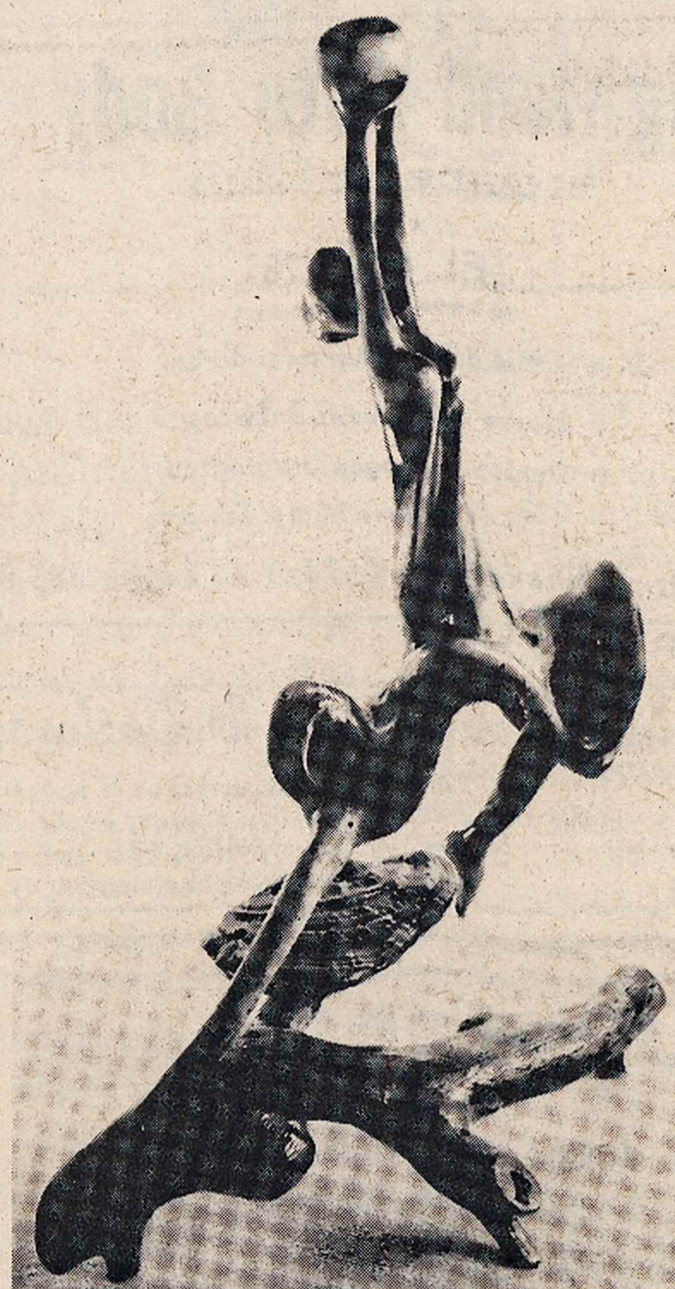
Palaidoje jauniausią Remeikų atžalą, likome, kaip sakė dr. Nagys, skurdesni.

Žmona Vida, motina Antanina,
seserys Skolastika ir Elena,
ir kiti giminės

A + A
ANTANUI ŠIPELIUI

mirus Chicagoje, jo dukterims Bronei Mokauskienei ir Frinai Žervolienei, jų šeimoms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

W. N. Šipeliai,
P. H. Kaulakiai

MERGAITĖ SU SVIEDINIU

PR. BALTUONIS
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

paroda, kuri įvyko kovo mėn. 29 d. Paroda buvo pranešinėjama per radio ir rodoma televizijoje. Pr. Baltuonis atsakinėdamas į klausimus, apibūdino savo kūrybą. Hartforde viešėjęs James E. Johnson, laivyno pasekretorius aplankė parodą su didele aukštų karininkų svita ir pareiškė savo susižavėjimą Pr. Baltuonio skulptūra. b.j.

NIDOS KLUBO VEIKLA

Kovo 26 d. Nidos klubo valdyba, susirinkusi p. St. Pocausko bute eiliniame posėdyje, aptarė praėjusį laikotarpį ir nustatė šių metų veiklos gaires.

Nutarta, balandžio 30 d., sekmadienį, AV salėje susaukti metinį narių susirinkimą.

Numatytos trys šių metų žvejybos išvykos; gegužės 20, 21, 22 dienomis į Piskatošen ežerą, John Camp.

Liepos 1-2 d.d. ir rugsėjo 7-8-9 d.d. į Baskatungo ežerą; vieta Sturgeon Lodge, C. B. Lemugen.

Liepos viduryje suruošti jaunimo gegužinę p. P. Skruibio vietovėje. Tiksliai data bus paskelbta vėliau.

Taip pat nutarta suruošti Jaunųjų Talentų vakarą lapkričio pradžioje, kad išvengus žiemos šalčių ir sniego audrų. Tam vakarui jau dabar jaunimas prašomas ruošti dalyvauti. Tiksliai data taip pat bus paskelbta vėliau.

Metų laikotarpyje mirė du klubo nariai: V. Vanašas ir dail. V. Remeika. Jų šeimoms buvo pareikštos užuojautos ir laidotuviams pasiūsti vainikai.

Šiuo metu klubo narių yra 88. Posėdžio metu nauja nare tapo p. Genė Pakulienė.

Norintieji įstoti nariais į klubą, visuomet tai gali padaryti per valdybos narius.

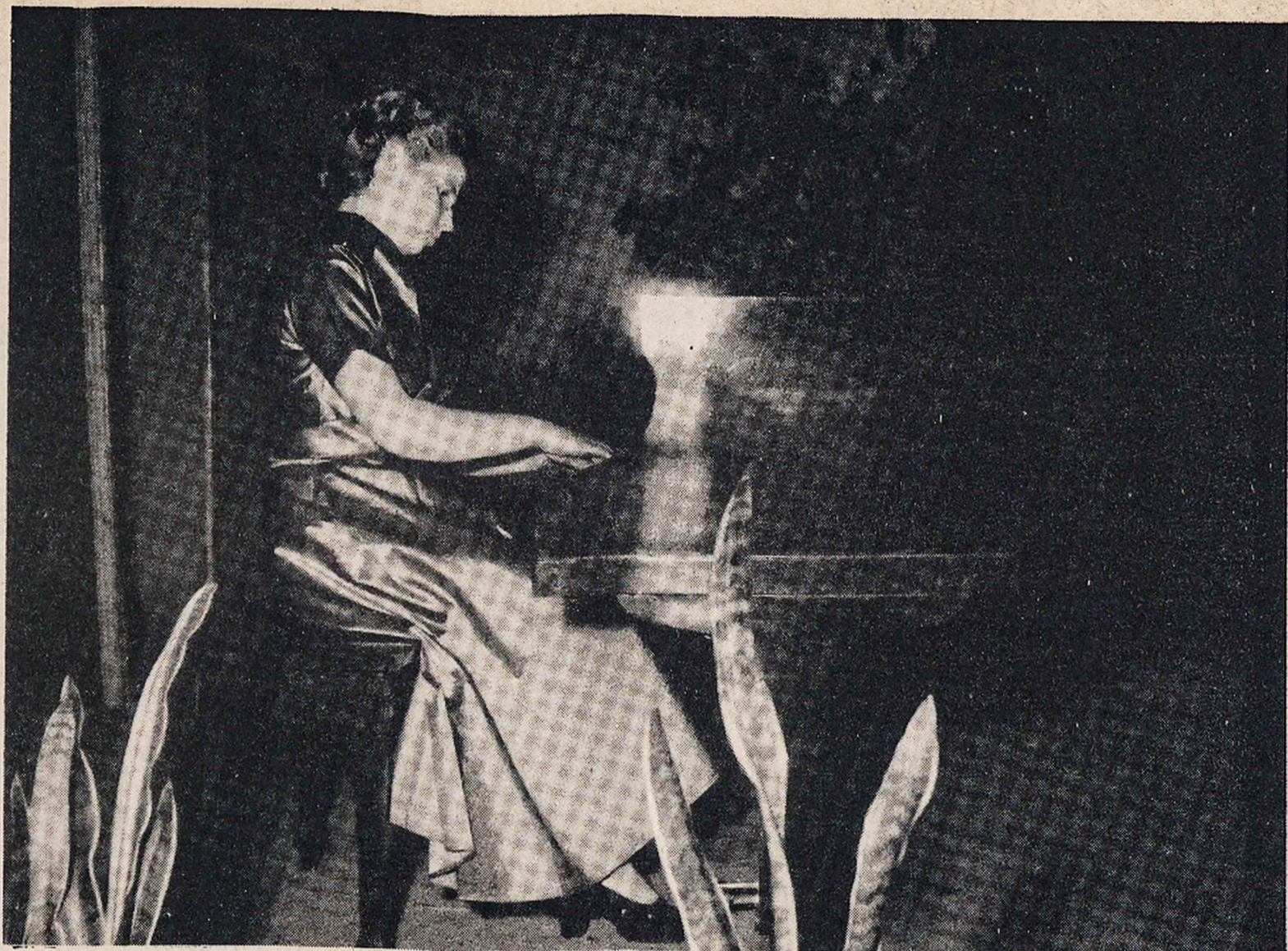
Kasoj tą dieną buvo virš \$1200.

Klubo vadovybė puoselėja mintį, kur nors išlgti nuosavybę, tinkamą žvejybai ir medžioklei. J. Š.

Montrealietė Aneliūnaitė Danutė, dailininkė, muzikė, archeologė, mokytojauja pas eskimus Kanados N. W. T., kur šiuo metu pavasaris ir oro temperatūra naktimis būna 30 l. žemiau nulio. Ji ne tik mokina eskimus, bet ir pati mokosi jų kalbos: Kanados valdžios įpareigauta, užrašinėja į magnetofonus eskimų folklorą, kurį jai teikia senieji eskimai.

Ten, esą, naktimis labai malonu gulint ant ledo, žiūrėti į mėlyną dangų pilną skaisčių ir nepaprastai didelių žvaigždžių.

Sėkmės ir pasisekimo mielai Danutei tolimoje šiaurėje, dirbant tokį nepaprastą, atsakingą ir įdomų darbą. EK.

Dail. Danutė Aneliūnaitė

AR JAU TURITE GINTARO LAIMEJIMŲ BILIETĄ?

MONTREAL LITHUANIAN
FOLK ENSEMBLE

"GINTARAS"

1	200.00 Dollar	
2	100.00 Dollar	
3	P. BALTUONIS	Wooden Sculpture
4	R. BUKAUSKAS	Picture
5	V. LAPINIENE	Picture
6	A. LYMANTAS	Picture
7	V. REMEIKA	Picture
8	O. SABLUSKIENE	Picture
9	A. TAMOSAITIS	Picture
10	A. VAZALINSKAS	Picture
11	A. ZUBIENE	Picture

DRAWING — APRIL 29, 1972

Donation \$2.00

GINTARO LOTERIJOS REKALU

Dar yra galimybė įsigyti vertingos Gintaro loterijos bilietų ir tuo paremti gintariečių pastangas lietuviškoje veikloje.

Bilietai gaunami pas visus gintaro narius. Tuo pačiu prašoma visus loterijos platintojus išplatinti ir atsiskaityti su loterijos vajeaus vedėju iki balandžio 29 d. 9 val. vakaro, ruošiamo koncerto metu.

J. Š.

DARBO PASIŪLYMAS

Europietiška virtuvei reikalingas prityręs virėjas. Geras atlyginimas. Skambinti 288-2082.

● Jonas Gedvila turėjęs delikatesų parduotuvę Queen Mary gatvėje, ją perkelia į Crescent gatvę prie Dorchester gatvės.

AV PARAPIJOS ŽINIOS

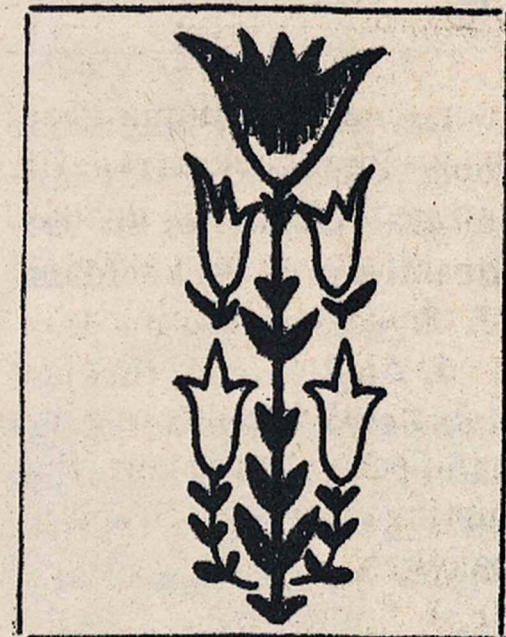
● Parapijos choro vyrų oktetas kartu su solistais G. Čapkauskienė, A. Kebliu ir choro dirigente M. Roch, lietuvių bendruomenės pakviesti, koncertuoja Baltimorėje, JAV.

● Pirmąją komunią vaikūčiai priims balandžio 30 dieną.

● Anastazija ir Antanas Tamošaičiai padovanojo mūsų parapijai po puikų paveikslą. Šie kūriniai bus panaudoti būsimoje parapijos loterijoje kaip laimikliai.

● Moterystės sakramentui ruošiasi Bronius Bagdžiūnas su Sofija Vadišlūte iš Manchester, Conn.

● Praėjusią savaitę pas mus lankėsi V. Natkevičius, Vasario 16 gimnazijos direktorius, prašydamas pagalbos gimnazijai. Specialios rinkliavos tam tikslui nedarysime, bet kviečiame visus aukoti.

Montrealio Skautų Vyčių žokių grupė iš praeities.

montreal

GINTARO METINIS KONCERTAS ARTĖJA

Jis įvyks balandžio 29 d. 4240, Bordeau (pirma gatvė į rytus nuo Papineau, tarp Rachel ir Marie Anne) naujoje Jeanne Mance auditorijoje.

Programa bus nauja, įvairi ir nematyta. Pirmą kartą Montrealyje pasirodys "Grandis" iš Chicago, pasižymėjusi savo kūrybingumu ir neeilinėmis programomis. Jie išpildys vieną programos dalį.

Gintaras pasirodys pilnam sąstatai – vyresnieji ir atžalynas.

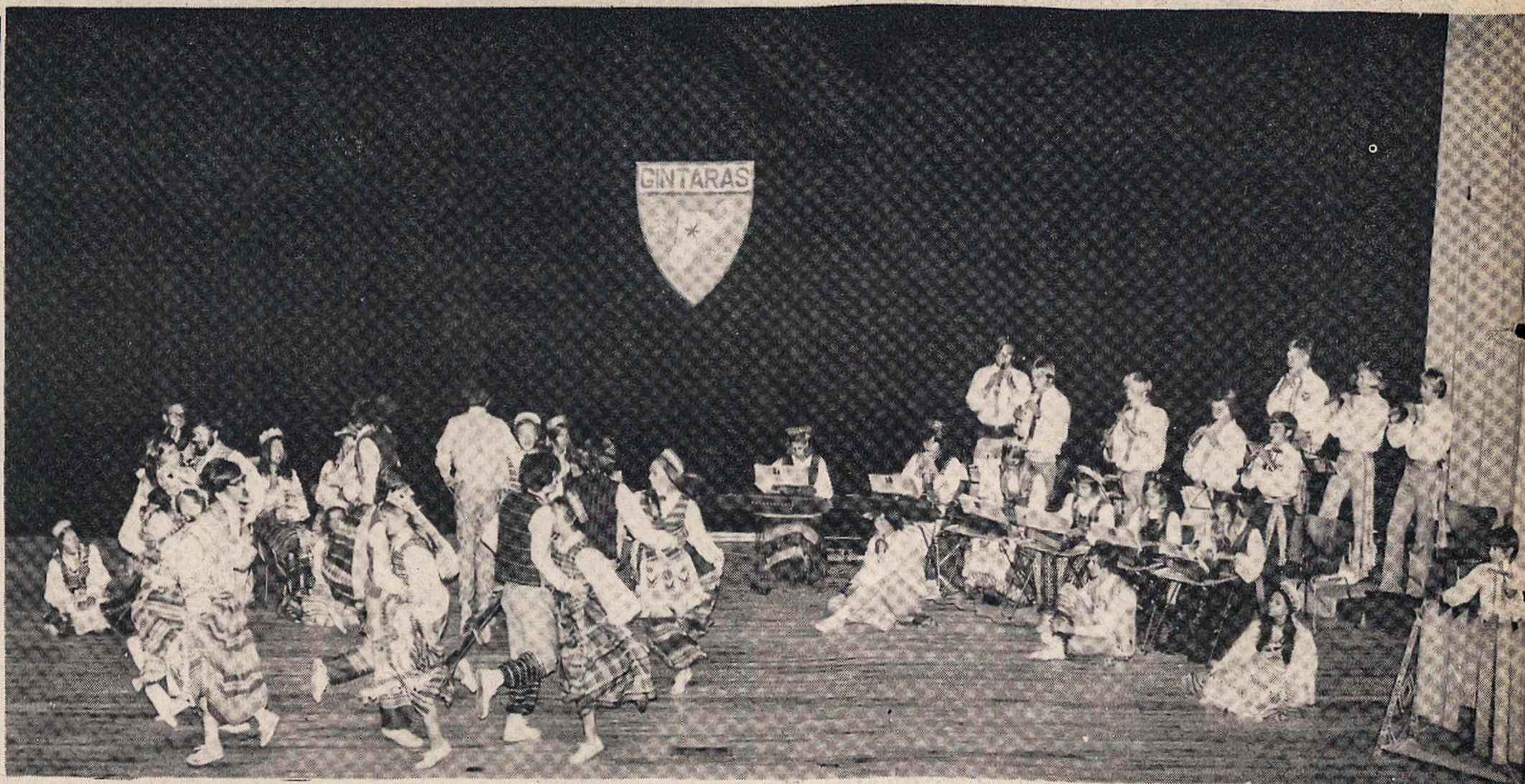
Po koncerto, Aušros V. parapijos salėje įvyks balius – vakarienis – šokiai. Gintaro jaunimas puošia ir dekoruoja salę, ponios Intienė ir Lapinat talkina mos kitų ponių ruošia kelių patiekalų vakarienei. Šokiams gros puikus orkestras mokas įtikti ir jaunų ir vyresnių skoniui.

Baliaus metu bus vykdoma didžioji Gintaro loterija, vadovaujama p. J.

Dr. A. S. Popieraičio operuoti ir guli Reddy Memorial ligoninėje: St. Budreikienė, J. Šeškevičius, J. Šiuščiaivičius.

J. Aneliūnienė, turėjusi labai sunkią operaciją, dabar gydytojo priežiūroje gydoma namuose ir ruošama antrai operacijai.

St. Cabrini ligoninėje, paguldyta tyrimams D. Girdauskienė.

MONTREALIO JAUNIMO ANSAMBLIS „GINTARAS“

Šiaučiulio. Kaip jau visiems žinoma, laimėjimai yra vertingi ir įdomūs: dvi pinigines dovanos, kurių mecenatais yra duosnūs ir vaišingi Vancouverio lietuviai, ir devyni mūsų menininkų kūriniai. Nelikim nė vienas be loterijos bilieto!

Ruoškimės šiai neeilinei Montrealio lietuvių šventei!

Velykoms lankėsi JAV: J. ir V. Andrijauskai pas sūnų E. Matulevičių krikštynose, V. Janušauskas pas seserį Čikagoje, E. Manstavičienė pas savo dėdę Rodney miestelyje ir M. Krūgelis pas dukterį Birutę, žentą J. Vilimą ir anūkę Sandra, Londone, Ont.

Mirė J. Kalinauskas. 3 kovo palaidotas per šv. Kazimiero bažnyčią.

Ona Mičiulienė nukritusi, labai pavojingai susižeidė koją.

Sugrįžo iš ligoninės ir gydomi namie: M. Lukošius, L. Ptašinskienė, Zavadskienė ir S. Danaitienė.

Ilgą laiką serga ir guli kiniečių poilsio namuose Šlapelis.

M. Buzaitė 8 balandžio AV parapijos salėje buvo suruoštas priešvestuvinis "shower".

150 draugų apdovanojo jaunąją brangiomis dovanomis ir linkėjo laimingo vedybinio gyvenimo.

Šaltą žiemą atostogavę Floridoje, sugrįžo Montrealin M. Y. Mačioniai ir Mankai.

TEL. BUS.: 722-3545
RES.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ IR GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas 5.0%	Asmeninės 8.5%
Taupomasis s-tas 6.0%	Nekiln. turto 8.5%
Term. ind. 1 metams 6.25%	Čekių kredito 9.0%
Term. ind. 2 metams 6.5%	Investacijos nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 metams 6.75%	

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v.
Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.

L.Š.S.T. NERINGOS JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA MONTREALYJE
JUS MALONIAI KVIEČIA DALYVAUTI
KUOPOS VĖLIAVOS ŠVENTINIMO
IŠKILMINGAME

pobūvyje – baliuje,

kuris įvyks balandžio 15 d. Aušros Vartų parapijos salėje,
1465 De Seve Street, Montreal.

Programoje: 1. 6 val. vak. akademinė dalis
2. 8 val. vak. meninė dalis (išpildo A.V. choro vyrų oktetas)
3. Panketas, kuriame gros geras orkestras, bus šilta vakarienis, baras, turtinga loterija ir t.t.

Įėjimas 4 dol. jaunimui 1,50 dol.

Neringos jūrų šaulių kuopa